לְשׁוֹן לִמּוּדִים

LINGUA ERUDITORUM:

SIVE

METHODICA INSTITUTIO LINGUÆ SANCTÆ.

IN QUA,

Ut omnia quæ ad τὸ τεχνικὸν, plurima etiam quæ ad τὸ ἱστορικὸν Linguæ pertinent, absolutâ brevitate, facilíque ordine tractarentur, operam adhibuit

VICTORINUS BYTHNER,
Linguæ Hebr. Professor.

CANTABRIGIÆ,
Impensis Authoris. An.Dom. 1645.

Reverendis, piis, ac doctis viris,

Dn. Petro Streithagen, *Serenissimi Elect. Palatini à Sacris.*

Dn. Johanni Ward, *Gippovici, in agro Suffolciensi Pastori vigilantissimo.*

Dn. Ezekieli King, *Ecclesiæ Daelensis in Cantio Rectori dignissimo.*

Dn. Cæsari Calendrino, } *Ecclesiæ Belgic. Londini*
Dn. Philippo Op de Beck, } V.D. *Ministris fideliss.*

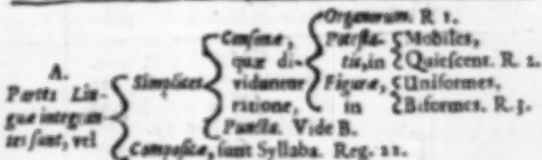
HÆc quam videtis Institutio Linguæ Hebrææ, nova est, post illam Oxoniensem (quæ etiam hanc miserandam cladem publicam subiit) de novo concinnata; idque eâ intentione, ut privatim privatis amicorum usibus inserviret: postquam autem tædium transcribendi accesserit, hoc ut fugaretur, prelo subjecit necessitas. Itaque, dum in Urbis, pariter ac Orbis theatrum ingreditur, variorum judiciis, nec non Zoilorum morsiunculis objicitur: sed morsiunculis tantùm. Ad Vos autem, *Venerandi viri*, dum properat, grati animi mei erga Vos ἰδέαν quandam & indicinam, apud Vos prodere cupit, gestitque. Scio Vos esse φιλεβραίους, ac proinde Linguam hanc antiquam, ipsi mundo coævam, ne studium ejus situ squalesceret, excolitis, ab interitu vindicaturi: quapropter etiam propensionem animi Vestri erga me, abunde satis testati estis. Accipite igitur hoc papyraceum munusculum, profectum ab amplitudine affectûs ejus, qui apud Deum votis contendit, ut Vos donis Sp. S. indies magis magisque imbuat, vitámque vestram cum omnibus quæ expediunt bonis, diu in Ecclesiæ commodum conservet. Valete, vestrisque studiis favete, qui totus vester

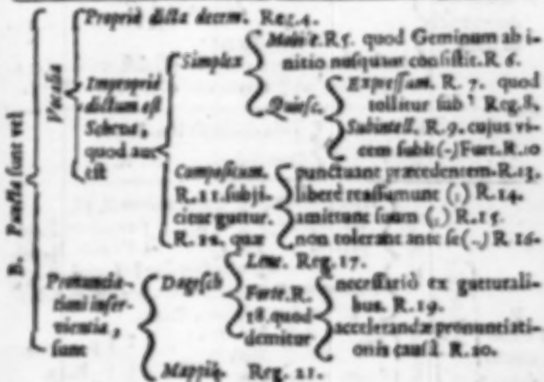

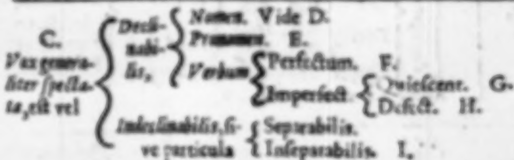
Vict. Bythner.

SCELETON *hujus Institutionis.*

Institutionis hujus Regulæ, { Partib. integrantib. *Vide* A.
quædam agunt de L. Hebr. { Ipsâ voce. *Vide* C.

- Utrique voci accidit
  - *Suffixio*
    - *Affixorum.* K.
    - *Literar. parag.* L.
  - *Mutatio.* M.
  - *Accentus.* N.
- Vox declinabilis est vel
  - *Nuda*, R. 23. cujus prima radic. accipit (ִ). R. 24.
  - *Aucta*, cujus litera Heemanthica poscit (ִ). R. 25.

D.
Nomen consideratur vel in statu

- *Simplici*, ubi
  - *Genus*
    - Masculin. Reg. 26.
    - Foeminin. Reg. 27.
    - Neutrum. Reg. 28.
  - *Comparatio.* Reg. 29.
  - *Numerus*
    - Dualis. R. 30.
    - Pluralis
      - Mascul. R. 31.
      - Foemin. R. 32.
  - *Casus.* Reg. 33.
- *Constructo*, spectans congruentiam Substantivi cum
  - Substantivo. R. 34.
  - Adjectivo. R. 35.

E.
Pronomina sunt quinque

- Tria declinabilia. R. 36.
- Duo indeclinabilia. R. 37.

F.
Verbum consideratur, vel

- *absolutè*, ubi
  - *Tempus*
    - *Homogeneum* verbo proprium.
      - *Finitum*
        - *Præteritum.* R. 38.
        - *Futur.*
          - *Imperans.* R. 39.
          - *Promitt.* R. 40.
      - *Infinitum*, sive Inf. mod. R. 41.
    - *Heterogeneum*, quod nominis flexionem habet: Estque Participium. R. 42.
  - *Conjugat.* quatuor
    - *Prima*
      - Act. *Kal.* R. 43.
      - Paff. *Niph.* R. 44.
    - *Secunda*
      - Act. *Pih.*
      - Paff. *Pyh.*
      - R. 45.
    - *Tertia*
      - Act. *Hiph.*
      - Paff. *Hoph.*
      - R. 46.
    - *Quarta*, *Hithpahel.* R. 47.
    - quarum omnium
      - Præterita. R. 49.
      - Imperat. & Inf. R. 50.
      - Futu. R. 51
      - Part. R. 52
- *Relatè* ad nomen. Reg. 48.

Quiescentia

G. *Quiescentia* sunt vel in radicali

- *Prima*
  - א, quæ in Fut. Kal incipiunt וֹ R.53.
  - י, ubi י schevandum in
    - *Kal*
      - Imperat. & Infin. abjicitur. R.54.
      - Futuro, occultatur in (-) R.55.
    - *Niphal* mutatur in ו R.56.
    - *Hiphil* transit in ו
    - *Hophal* in ו } Reg.57.
- *Secunda* ו, quæ in Conjugat.
  - non dageschatis
    - expungunt medium Thematis. R.58.
    - desinunt in
      - Kal
        - Præterito, in (.) R.59
        - Fut. & Inf. in ו R.60
      - Niphal in ו R.61.
    - assumunt ו ante afform. ת & נ R.62.
  - dageschatis, loco dagesch assumunt ו R.63.
- *Tertia*
  - א, quod quiescit in
    - Kal in (.)
    - reliquis in (-) } R.64.
  - ה, R.65. quod in
    - media syllabam
      - terminans, mutatur in י
      - inchoans, abjicitur. R.66.
    - fine, apocopatur. R.67.

H. *Defectiva* habent radicalem.

- *Primam* נ,
  - initiale, ab Imp. & Infin. Kal exulat. R.68.
  - sicque נ mediantem, in dagesch commutatur. R.69.
- *Secundam geminatam*, quæ in Conjug.
  - *Levibus*
    - syncopant mediam. R.70.
    - assumunt ו ante נ & ת R.71.
  - *Gravibus*, loco dagesch habent ו R.72.
- *Tertiam* נ vel ת, quod in servili נ vel ת per dagesch compensatur. R.73.

I. *Literæ præfixæ* sunt septem

- מ Reg.74.
- ש Reg.75.
- ה
  - Emphaticum. R.76.
  - Erotematicum. R.77.
- ו
  - Copulativum. R.78.
  - Conversivum. R.79.
- בלכ quæ
  - notantur cum (:) R.80.
  - excludunt ה Emphatic. R.81.
  - ante *Elohim* gestant (-) R.82.
  - assumunt syllabicas adjectiones. R.83.

K.
Affixa, R. 84. copulantur vocibus

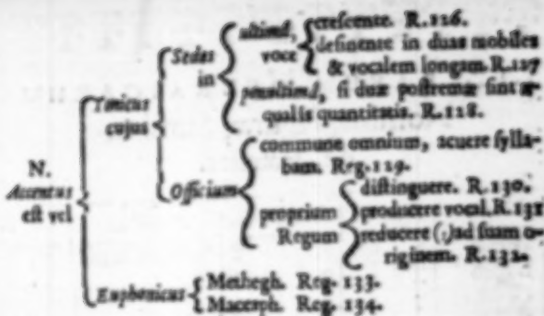
- *declinabilib.* per certa puncta à Reg. 85. ad 96. Et
  - mutant termination. Præt. R. 97.
  - transponunt puncta. R. 98.
  - adjiciunt ו ad הן R. 99.
  - inserunt נ Epenthet. R. 100.
- *indeclinabilibus* more declinabilium. R. 101.

L.
Literæ Paragogicæ sunt sex: א, ה, ו, י, נ, ת — Reg. 102.

M.
Mutatio vocum fit in

- *Consonis* cum ob Affixum
  - ה
    - radicale adjicitur. R. 103.
    - afformativ. mutatur in ת. R. 104.
  - ם multitudinis tollitur. R. 105.
- *Formis*, cum in Regimine ה. mutatur in ת. R. 116.
- *Punctis*, ob
  - *euphoniam* cum ponitur
    - (ּ) pro (ׇ) &c. R. 107.
    - (ְ)
      - pro terminali (ֶ) R. 108.
      - ante (ּ) pro (ׂ) R. 109.
      - vicarium loco (ׂ) R. 110.
    - (ֶ) in locum duplicis (ׂ) R. 111.
    - dagesch, loco vocalis longæ. Et contra. R. 112.
  - *incrementū & Regimen.* R. 113 cum mutatur
    - (ּ)
      - penult. in (ְ) R. 114.
      - ultim. in (ּ) R. 115.
    - (ֶ)
      - penult. in (ְ) R. 116.
      - finale in (ְ) R. 117.
    - (ו)
      - penult. in (ְ) vel (ֻ) R. 118.
      - ultim. in (ְ) R. 119.
    - (ּ)
      - penult. in (ְ) Reg. 120.
      - ultim. in (ּ) Reg. 121.
    - (ׂ)
      - penult. in (ְ)
      - ultim. in (ּ) — Reg. 122.
    - (ׂ) ante ו in (ְ) R. 123.
    - forma מָוֶת & בַּיִת in unam longâ. R. 124.
    - crescentium defectivor. longæ in br. R. 125.

Accen-

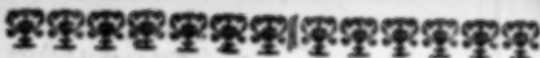
APPENDIX.

1. De Aramæismis, à Reg. 135. ad 146.
2. De Investig. Themat. à R.147. ad 161.
3. De Investig. Conjugat. à R.162. ad 174.

In fine Michlol.

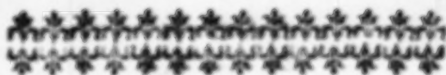
אֲשֶׁר לָמַד וְתוֹרָה לוֹ לְקִנְיָן
הָא לָמַד יְסוֹד (a) וְדִקְדּוּק וְהָא בֵן
כְּמוֹ חוֹרֵשׁ אֲשֶׁר יְחַנֵּן שׁוֹרִים
וְיָחוּ מִבְּלִי מְלַמֵּד וְיִתְבּוֹנֵן :

(a) דקק *est accuratè & subtiliter differere* דִקְדוּק *Grammatica*, quasi subtilis & accurata disquisitio. Qui igitur obiter tantùm & perfunctoriè Grammaticam docent, ii turpiter in ejus etymon impingunt.

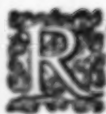
Literarum Hebraicarum Nomina, Figuræ, Similitudo, Poteſtas.

Nomina.	*Figura.*	*Finales.*	*Similitudo.*			*Poteſtas.*	
Aleph	א		א		צ	Spiritus lenis	1
Bheth	ב		ב		כ	bh	2
Ghimel	ג		ג		נ	gh	3
Dhaleth	ד		ד	ך	ר	dh	4
He	ה		ה		ח	h	5
Vau	ו		ו		ז	v conſ.	6
Zajin	ז		ז		ן	z	7
Hheth	ח		ח		ת	hh	8
Teth	ט		ט		ס	t	9
Jodh	י		י		ו	j conſ.	10
Chaph	כ	ך				ch χ	20
Lamedh	ל					l	30
Mem	מ	ם				m	40
Nun	נ	ן				n	50
Sameech	ס		ס		ם	ſ acutum	60
Ghnajin	ע		ע		צ	ghn ngh	70
Phe	פ	ף				ph	80
Tzade	צ	ץ				tſ	90
Koph	ק					k	100
Reſch	ר					r	200
Schin	שׁ					ſch ſh	300
Sin	שׂ					ſ	
Thau.	ת					th	400

CAP. I.

De Alphabeto.

Atione organi, literæ dividuntur Reg. 1.
in

Gutturales	אהחע
Labiales	בומף
Palati	גיכק
Linguales	רטלנת
Dentales	זסצרש

Consect. *Literæ ejusdem instrumenti sæpè inter se commutantur.*

Quiescentes voce *Ebevi* continentur: Reg. 2.

א vocali destitutum
ה finale non Mappikatum
ו cum Hholem vel Schurek
י post (.) (..) (...) vocali cassum

Consect. 1. *Ebevi de facili inter se permutantur.*

2. *Quiescentes, quia inter pronunciandum non audiuntur, sæpè in scribendo negliguntur; & contrà, interdum redundant.*

Finales memoriali *Camnaphetz* comprehenduntur. Reg. 3.

CAP. II.

De Vocalibus.

Reg. 4. VOcales propriè dictæ sunt decem:

Kamets	ָ	ā	*Patahh*	ַ	ă
Tzeri	ֵ	ē	*Segol*	ֶ	ĕ
Hhirek magn.	ִי	ī	(·) *parvum*	ִ	ĭ
Hholem	וֹ	ō	(·) *breve*	ָ	ŏ
Schurek	וּ	ū	*Kybbutz*	ֻ	ŭ

Nota, 1. (ִי) *aliquando scribitur absq;* (י). *Et tum omne* (ִ) *in fine dictionis sustinens accentum: aut in medio, non sequente* (ְ) *aut dagesch, longum est, ut* נְפִלִים דָּוִד

2. (ִי) *vel* וּ *medianum, immediatè sequente* (ְ) *aut daggesch, breves sunt:, ut,* יְהוּדִי כִּיתְרוֹן

3. (וֹ) *interdum scribitur sine* ו *Aliquando coalescit cum* שׁ, *quando scilicet præcedens litera vocali caret: ut,* מֹשֶׁה.

Cum שׂ. *quoties ipsa litera vocali destituitur: ut,* שֹׂנֵא

4. (וֹ) *vel* וּ *habens aliam contiguam vocalem, est consona* ו*: ut,* קַוֵּה יְהוָֹה.

5. *Hæc figura* (ָ) *est* (ָ) *antè*
{(ֳ)} *ut,* קָדְשִׁי בָּאָהֳלוֹ
{(ְ)} *expressum vel subintellectum, nullo interveniente accentu: ut,* חָכְמָה רָנִּי וַיָּקָם כָּל—

6. (ֻ) *non sequente dagesch est vicarium* וּ, *ut,* גֻּבְלָךְ

CAP. III.

De Scheva Simplici (ְ) *& Composito.*

SCheva legitur per E. rapidissimum ab initio vocis. In medio autem post longam, *aut longa vicariam*. Post socium. *expressum vel subintellectum.* [*Sicque si ab initio præcedat* (ֵ) *& sequatur* (ּ) *vel* ב *schevatum tunc hoc* (ְ) *legitur. Est enim ibi dagesch exclusum.*] Reg. 5.

Geminum (ְ) ab initio, (*& in medio post syllabam perfectam*) nusquam consistit, sed prius mutatur in (ֵ) (ַ) vel (ֶ) *maximè ob guttural.* & ר. Rarissimè in (ִ): *Posteriori* (ְ) *ablato, prius redit.* Reg. 6.

Scheva syllabam terminat (*id est, quiescit*) in fine dictionis. In medio autem post longam accentu tonico notatam. Post brevem. Reg. 7.

(ְ) quiescens sub(ּ)mediano tollitur. cùm præcedit (ֵ) ut, וַיְהִי pro וַיְּהִי. Sic מִימִינִי pro מִימְּינִי Reg. 8.

Subintelligitur (ְ) quiescens in medio sub dagesch forti. Et in fine sub omni consona mobili vocali destitutâ. Reg. 9.

At mox elucescit, dum litera finali aliquid additur: ut, סְפַרְתָּ

Ponitur verò expressè in ך *non kametzato. Item sub* ברק *&* שפה *post socium* (ְ): ut, *literis* הוֹסֵף יִשְׁבְּ

Reg. 10. Vicem schevatis subintellecti, subit (-) Furtivum, sub gutturalibus עחה & ante consonam effertur.

In ultima post quamvis vocalem longam excepto (.) ut, אֱלוֹהַּ. *Sed incremento accedente evanescit: ut,* אֱלֹהִים.

In penultima in forma פָּקַדְתְּ, *ut,* גָּבַהַתְּ שָׁמַעַתְּ לָקַחַתְּ. *Itémque in unico Futuro Kal.* יִחַדְּ ex חָדָה *laetari.*

Reg. 11. Scheva compositum est triplex: Hhateph { *Patahh* ־ *a*; *Segol* ־ *e*; *Kametz* ־ *o* }

Reg. 12. Gutturales loco (:) mobilis, perpetuò compositum amant. Loco (:) quiescentis, usitaté.

Hostis enim gutturalium est (:) utpote cujus rapiditas, cum sono gutturalium non consistit: proindè gutturales nunquam assumunt (:) mobile, raró quiescens.

Praeterea, regulariter sola gutturales admittunt Scheva compositum; ideóque (-) vel (-), sub non-gutturalibus fit tantùm adventitium.

Reg. 13. Gutturales schevâ composito affectae, punctuant praecedentem (mobiliter schevandam) simili brevi puncto:

scilicet { -: ; -: ; -: } cum { - ; - ; . }

Hhateph

Hhateph prognatâ vocali ex se, liberè re- Reg. 14.
dit in (:) *ut*, יהנה, ex יהנה, pro יהנה.
Sic יהפוך ex יהפוך pro יהפוך.

Sicque quando sub gutturali reperitur (:) *& pracedens litera servilis habeat* (-) *vel* (.), *tunc tale* (:) *ortum est ex composito.*

Hhateph, sequente (:) amittit vel suum (:) Reg. 15.
ut, מעשך pro מע.

Vel suam vocalem, *& transit in* (:) *ut*, נהפכו pro נה.

Gutturales non tolerant ante se (-:) ideóq; Reg. 16.
illud sub servili ה producunt in (-) *ut*, האם *an si?* pro ה.

CAP. IIII.

De Dagesch & Mappik.

DAgesch lene, à literis בגד כפת aspi- Reg. 17.
rationem tollit, earúmque pronuntiationem nonnihil roborat: ut fit in Latino, *Imber, Agmen, Lego.*

Et regulariter imprimitur post (:) *terminans: itémque post vocem* יהוה.

Omittitur post Ehevi, *nisi sint accentu Regio onerata.*

Nota. *Dagesch* lene, *dicitur comparatione ejus quod* forte *appellamus, nam lenius eo est, cum alioquin* lene *proprie non sit.*

Dagesch forte literas duplicat, & regulari- Reg. 18.

 ter

ter sequitur vocalem brevem, longam non, nisi accentuatam : ut, לָבָּה Excepto בָּתִּים *battim, domus.*

Estq; triplex:

1. Characteristicum, *formationis.*

2. Compensativum, *literæ deficientis.*

3. Euphonicum, *ornatûs, quod est omnium literarum, sed maximè tertiæ radicalis, quando sub secunda præcedit* (-) *vel* (֑) *ut,* עֲבָדָּה קְטַנָּה. *Aut quando vox terminatur in* (') *ut,* עָנִי pauper. *Pl.* עֲנִיִּים

Reg. 19. Consonæ gutturis & ר abhorrent à dagesch, ideòque defectum ejus vocali longâ compensant: scilicet mutando (-) in (֫), & (. in (-), & (֑) vel (֓) in וֹ vel וּ

Et hoc quidem ante ר *semper fit. At ante gutturales sæpe compensatio negligitur.*

Reg. 20. Dagesch sæpè ex literis schevatis tollitur, maximè (') vel מ, necnon ultimâ mobili vocali destitutâ : ut וַיְכַל pro וַיְכַלֶּה

Reg. 21. Mappik est punctum in solo הּ finali, ut doceat illud conatu quodam efferendum : ut, אֱלוֹהַּ. Sed incremento accedente perit: ut, אֱלֹהִים

CAP.

CAP. V.

De Syllaba.

SYllaba pura constat ex una consona. Mi- Reg. 22.
xta ex duabus, tribúsve.

Utriusque proprietas est unam tantùm vocalem complecti, ideóque Hebræi veras diphthongos non agnoscunt, sed tantùm Quasi diphthongos. *Nam etsi* ו *&* י *in fine dictionis, à quibusdam diphthongescere dicantur, ut* גָלוּי גוֹי קָו*, si tamen ei aliquid addideris, mox ostendet se esse consonantem & non vocalem: ut,* גְלוּיִים גוֹיִם קָוִם. *Simile quid est in Latino* Cui, Cujus. Ei, ejus.

CAP. VI.

De voce in communi.

VOx nuda, solis literis Radicalibus con- Reg. 23.
stat: Aucta, incrementū literæ האמנתי à fronte vel à tergo suscipit.

Literarum Heemanthi usus est in omni voce. In Nominibus Hemanthicis א ה *&* ת *præponuntur: ut,* אֶצְבַּע digitus, הַשְׁמָעוֹת auditus, תְּהִלָּה laus.

ם *rariùs dictionem claudit: ut,* פִּדְיוֹם redemptio. *Sicq; aliquando format adverbia, ut,* יוֹמָם interdiu, פִּתְאֹם repentè. *Sed sæpissimè vocem inchoat: ut,* מַאֲכָל cibus,

bus, מַמְּגוּרוֹת (*quod solùm est cum duplici* מ *Heemanth.*) granaria. *Et plerunque* מ *nomina instrumenti constituit*; *ut*, מָגֵן clypeus, מַפּוּחַ follis, מַפְתֵּחַ clavis, מִזְרֶה ventilabrum. Et sic מָאוֹר luminare, *id est*, *corpus pellucidum per quod* אוֹר lux, *splendorem suum transmittit.*

נ *Propriis præponitur*: *ut*, Naphthali. *Duabus appellativis*, *ut* נַפְתּוּל lucta, נִמְבְּזֶה contemptum. (*cum duabus literis Heemant. vel composit. ex part. Niph.* & מ *Heeman.* contemptibile) *Fini sæpius superadditur*: *ut*, קָרְבָּן oblatio, donum, זִכָּרוֹן memoria. *Et aliquando* ון *diminutionem notat*: *ut*, שַׁבָּתוֹן sabbathulum. *tempus illud quod de die profano ad sacrum additur.*

י *Præpositum in Propriis frequens*; *ut*, Jeconia, (*qui Jer.* 22.24 *per contemptum vocatur* Conia.) *In appellativis ter*: *ut*, יַלְקוּט pera, יַנְשׁוּף vespertilio, יִצְהָר oleum. *Postpositum format adjectiva*; *ut*, נָכְרִי alienus. *Item*, *Numeralia ordinalia*, *ut*, שֵׁנִי secundus. *Item*, *Gentilia*, *quæ ob insignem aliquam proprietatem*, *aliquando transeunt in appellativa*: *ut*, *Jon.*1. עִבְרִי Hebræus ego. *Lxx.* δοῦλος Κυρίου: *Jer.* 3. Juxta vias sedisti כְּעַרְבִי sicut Arabs. *Hier.* ut latro. *fuerat enim gens latrociniis dedita*: *Sic* Cananæus *pro mercatore*, Chaldæus *pro astrologo*, &c.

Prima

Prima Radicalis in Nominibus & Verbis perfectis accipit (:) quoties ei litera Heemanthica præfigitur. *Reg. 24.*

Excipies si fuerit dagesch in prima vel secunda litera radicali.

Litera Heemanthica, primæ radicali præfixa, naturâ suâ poscit (:). *Reg. 25.*

Hoc enim est vinculum, per quod serviles radicalibus annectuntur.

CAP. VII.
De Nomine.

MAsculinum exit in radicalem literam, vel in servilem quamcunque, præter ה & ת. *Reg. 26.*

Exc. 1. Nomina locorum, urbium, regionum, ventorum, & rerum naturâ vel arte geminarum, quæ etiamsi desinant in radicalem, sunt tamen fœminina; ut, מָקוֹם locus, רֶגֶל pes, חֶרֶב gladius anceps. 2. *Communia sunt nomina animalia. Item, quæ desinunt in* ש ץ ק ח א, ut, צָבָא exercitus, רוּחַ ventus, דֶּרֶךְ via, אֶרֶץ terra, נֶפֶשׁ anima. 3. *Desinentia in* ן *vel* ת *sunt ferè fœminina: ut,* אֶבֶן lapis, קֶשֶׁת arcus. 4. *Numeralia cardinalia à tribus ad decem, cùm desinunt in radical. sunt fœminina: ut,* שָׁלשׁ tres. *Et contrà, in servile* ה *vel* ת *sunt mascu-*

masculina: ut שְׁלֹשָׁה & שְׁלֹשָׁה

Reg. 27. Fœmininum desinit in servile

ָה — טוֹבָה *bona.*
ֶת — מְנָת *pars.*
ַת — אַחַת *una*, pro אַחֶדֶת.
ֶת — ut — אֱמֶת *veritas*, pro אֱמֶנֶת.
ֶת — תִּפְאֶרֶת *decus.*
ית — רֵאשִׁית *principium.*
ות — אָחוֹת *soror.*
ות — מַלְכוּת *regnum.*

Ad majorem emphasin in תָה *ut*, יְשׁוּעָתָה omnimoda salus. Non est in Deo עַוְלָתָה ne minima quidem iniquitas. *Sic in Verbis* נִפְלָאתָה admodum mirabilis fuit: הֶחְבֵּאתָה probè & pulchrè occultavit.

Reg. 28. Neutrum exprimitur per adjectivum absolutè positum: ut, *Non bonus*, i. e. non bonum, *hominem esse solum. Non in ore ejus* נְכוֹנָה *recta*, i. e. rectum. *Unam petii, illam requiram*, i. e. unum, illud. *Linguam loquentem magnas*, i. e. magnalia.

Reg. 29. Comparativi particula est יוֹתֵר *magis* & מִן *præ.* ut, *Cui velit rex facere honorem* magis à me, i. e. quàm mihi. In Novo Testamento, *Bonum est ingredi vitam claudum, quàm* &c. i. e. melius. Itá, *Magna gloria domûs posterioris* מִן *præ priori*, i. e. major.

major. *Boni amores tui* מִיַּיִן *præ vino*, i. e. meliores.

Superlativi verò מְאֹד *valdè*, & ב *in*; *ut*, Bonum valdè. Moses mitis valdè. Leo fortis in bestiis. *In N. T.* Benedicta in mulieribus.

Notæ. 1. מ *comparativum, potest etiam explicari adversativè: ut*, Bonum est se recipere ad Jehovam, præ confidere in homine, *i. e. melius, non autem. Et in N. T.* Descendit iste justificatus, quàm ille: ἢ *pro* ἤ, *non autem ille*.

2. *Superlativum etiam exprimitur per Nomen Dei*; *ut*, Montes Dei, *i.e. altissimi.* Pavor Dei. Sopor Domini, *i. e. maximus*. Civitas magna Deo. *In N. T.* Moses venustus Deo. Arma militiæ nostræ potentia Deo, *i. e. admodum. Item per adjectivum continuè repetitum: ut*, Malum malum, *i.e. pessimum*. Profundum profundum. Ficus bonæ bonæ. *Item per Genitivum pluralem ejusdem vel diversi nominis, præsertim si adjunctam habeat qualitatem: ut*, Rex regum, *i. e. potentissimus*. Servus servorum, *i. e. abjectissimus*. Canticum canticorum, *i.e. excellentiss*. Vanitas vanitatum. Potens pastorum. Viri fraudum. Vir dolorum. *Et in N. T.* Cœli cœlorum, *i.e. altiss. Jude* 18. Secundum desideria sua ipsorũ ambulantes improbitatum.

bitatum. *Item per duo Synonyma: ut*, lutum cœni, *i.e. profundiss.* obſcuritas tenebrarum, *id eſt, denſiſſima:* iniquitas peccati. *In Novo Teſtamento*, in felle amaritudinis, magnitudo potentiæ, robur virium, caligo tenebrarum.

Reg. 30. Numerus eſt triplex : Singularis. ut, כָּנָף *ala*. Dualis, כְּנָפַיִם *duæ alæ*. Plural. כְּנָפוֹת *plures alæ*.

Dualis (*poteſſimùm adhibetur in rebus naturâ vel arte geminis, &*)exit in ַיִם ut, יוֹמַיִם biduum.

Et ſi adſit ה *fœmininum, mutatur in* ת, *ut*, שָׁנָה annus. שְׁנָתַיִם biennium.

Reg. 31. Pluralis maſculin. adjicit ſuo ſingulari ים. Quædam ין. more Chaldæorum. ut יָמִין dies. Pauca ֵי ex forma conſtructa Syrorum: ut, שְׂדֵי *agri*. Et ſic אַרְזֵי.

Deſinentia in (י) *plerunque ſyncopant alterum: ut*, כְּלִי vas. *Plural*. כֵּלִים.

Reg. 32. Pluralis fœminin. adjicit ſuo ſingulari ות, abjectis ה vel ת ſervilibus.

At verò ית *mutatur in* יות. *Et* ות *in* יות, *ut*, חָפְשִׁית libertas. *Plur*. חָפְשִׁיוֹת. *Et* מַלְכוּת regnum. *Plur*. מַלְכֻיוֹת.

Et Nomina radicalia forma { שַׂלְמָה, חֶרְפָּה, שִׂמְחָה } *in plurali habent formam* צְדָקוֹת.

Ano-

Anomaliæ Numeri. 1. *Quædam sunt Dualia tantùm, vel Pluralia terminatione, & singularia intellectu: ut,* מַיִם aquæ. פָּנִים facies. 2. *Nomina metallorum & liquidorum carent plurali: Ætatum, singulari.* 3. *Multa mascul. in plur. exeunt in* וֹת, *ut,* אָבוֹת patres. *Et fœmin. in* ים, *ut* תְּאֵנִים ficus. *Quædam etiam utramque terminationem admittunt: ut,* צְבָאִים *&* צְבָאוֹת exercitus. 4. *Hæc sequentia, prorsus variant à suis singularibus: ut,* אֱנוֹשׁ homo אֲנָשִׁים. בַּיִת domus בָּתִּים. בֵּן filius בָּנִים. יוֹם dies יָמִים. עִיר urbs עָרִים. רֹאשׁ caput רָאשִׁים. תַּיִשׁ hircus תְּיָשִׁים. *Sic fœmin.* אָחוֹת soror אֲחָיוֹת. בַּת filia בָּנוֹת. עַיִן fons עֲיָנוֹת. 5. *Pluralis ponitur de uno ex singularibus, quando Scriptura unum aliquod incertè indicat: ut, Sepultus est* in civitatibus *Gilead. Super pullum filium* asinarum. *Catulus* leænarum. *Et descendit Jonas* ad latera *navis. In Novo Testamento,* Latrones exprobrarunt ei, *apud Luc.* unus ex suspensis.

Casus certâ aliquâ præarticulatione distingui nequeunt. Interim tamen, *Reg. 33.*

ה *est communis nota omnium casuum, præcipuè tamen Genitivi & Vocat. Post*

ver-

verbum, Accusat. ut, הוֹשִׁיעַ הַמֶּלֶךְ salva regem.

ל *est index Genitivi & Dativi: ut, Psalmus* לְדָוִד Davidis. הוֹשַׁע נָא לְבֶן דָּוִד Salutem affer nunc filio Davidis. *Unde etiam ὡσαννὰ in N. T. cum Dativo.*

אֵת *Accusativi; ut,* Creavit, אֵת הָאָרֶץ terram. Miserebor אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם quem (*cujus*) miserebor. *Sic Rom.* 9.15. ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ. *At verò cum Verbis passivis Nominativum notat, éstque idem quod* ipsemet; *ut,* Non vocabitur אֶת־שִׁמְךָ ipsum nomen tuum. Replebitur majestate ejus אֶת־כָּל־ omnis terra.

ב & מ *Ablativi.*

Nota. *In appositione, utrique substantivo, isti articuli præfiguntur; ut,* לַאדֹנִי לְעֵשָׂו Domino meo Esau: אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל populum meum Israel. *Hinc patet in hac phrasi* קָנִיתִי אִישׁ אֶת־יְהוָה *Gen.* 4.1. אֶת *non esse notam Accusativi. Sic in N. T.* τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ, ὁ ἄνθρωπος ὁ [illegible].

Reg. 34. [Cùm duo Nomina ità concurrunt, ut posterius per Genitivum vel Ablativum Latinis reddi debeat, tunc prius dicitur esse in Regimine.]

Propter Regimen mutatur fœmininorum הָ. in תְ. Et Masculinorum ים. ut & Duali-

Dualium יִם in ־ֵי. *ut*, מַיִם *aqua*, in Regim. מֵי *ut per reduplicationem* מֵימֵי.

Pauculæ particulæ etiam formam Regiminis imitantur: *ut*, אַחֲלֵי utinam, אַחֲרֵי post, עֲלֵי super, עֲדֵי usque.

Notæ. 1. *Regimen etiam adhibetur sequente particulâ* שֶׁ *ut*, מְקוֹם שֶׁיִּפּוֹל in loco quo cecidit: כְּשִׂמְחַת בַּקָּצִיר secundum lætitiam in messe· קִנְצֵי לְמִלִּין fines sermonum: נְבִיאֵי מִלִּבָּם prophetæ ex corde suo. *Aut Pronomine* אֲשֶׁר *etiam subintellecto: ut*, בִּמְקוֹם אֲשֶׁר in loco quo קִרְיַת חָנָה civitas (*in qua*) metatus est. *Aut Infinitivo vel Adverbio, tanquam nomine Genitivi casus; ut*, בִּימֵי שְׁפוֹט in diebus judicare, *i.e. judicii:* דְּמֵי חִנָּם sanguines immeritò, *i. e. innocentia.*

2. *Nomen regens aliquando desideratur: ut, Deut.*20.19. כִּי הָאָדָם עֵץ nam homo arbor agri, *i. e.* חַיֵּי הָאָדָם vita hominis. Esther induta fuit regno, *i. e. vestimentis regni. Dan.* 9. חֲמוּדוֹת אָתָּה *quod Dan.* 11.*expletur* אִישׁ חֲמוּדוֹת *vir desideriorum tu es.* Venter meus est sicut vinum, *pro, uter vini. Sic* וַתְּכַל דָּוִד & desideravit David, *scilicet, anima Davidis.*

3. *Sub-*

3. *Substantivum rectum frequentissimè ponitur Adjectivi loco abstractum pro concreto: ut,* Vir linguæ, *id est, maledicus:* vir ingenii, vir cordis. Viri nominis, *id est, famosi:* viri numeri, *id est, pauci.* Panis hordeorum. Terra sanctitatis. Inhabitantes domos luti. Homines vanitatis. Virga ferri. *In N. T.* In igne flammæ. Super sermonibus gratiæ.

Reg. 35. Substantivum semper adjectivum præcedit: ut, בֵּן חָכָם *filius sapiens.* Et sic in numerali identico אֶחָד, ut דְּבָרִים אֲחָדִים *verba una,* id est, *eadem.* In reliquis verò nunc præcedit, nunc sequitur, ut, עָרִים שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה *civitates tredecim. Et* שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה עָרִים *tredecim civitates.* Quod si numerale sit Duale vel Plurale, semper præcedit: ut, *duæ viæ, triginta filii.*

Extra hunc casum, si adjectivum præcesserit, ellipsis verbi substantivi indigitatur: ut, bona (*est*) sapientia. *Quod idem in Pronominibus observandum: ut,* Istæ (*sunt*) generationes. Hæc (*est*) illa requies.

Nota. *Substantivum cum adjectivo plerunque convenit genere & numero. At*
1. *Numeralia pluralia cum singularibus, contráq; singularia cum pluralibus, collocantur: ut,* עֶשְׂרִים שָׁנָה viginti annus:

מֵאָה פְעָמִים centum vicibus.

2. *Hæc tria,* בְּעָלִים, אֲדֹנִים, אֱלֹהִים, *honoris vel mysterij causâ, junguntur singularib. ut, Dij facti ipse.* Concludā Ægyptum in manum *dominorum duri, Jes.* 19. 4. ** Conjuges tui, factores tui, Jehova.* E' contra, *Collectiva sæpè junguntur pluralib. nam in sing. num. pluralitatem comprehendunt,* ut: עָם הַהוֹלְכִים *populus ambulantes, Jes.* 9.1.

** Vid. R. Sal. Omne vocabulum* אדנות *Domini, effertur numero plurali etiam de unico.*

3. *Cum plurale jungitur singulari, plerumque distributio notatur.* Ut: *Rectum judicia tua:* i. e. unum quodq;. *Maledicentes tibi maledictus,* i. e. quilibet maledicentium. Et *sic etiam in Pronominib.* ut: Enarrabo *laudem tuas,* i.e. omnes & singulas. *Idem fit si repetatur substantivum,* ut: Erant facientes *gens, gens,* Deos suos, i.e. quæq; gens. *Vir, Vir,* i.e. unusquisque. *Duo, duo,* ingressa sunt, * i.e. bina. *Quòd si* ו *interveniat, notatur duplicitas,* ut: לֵב וָלֵב *Corde & corde* loquuntur, id est, duplice corde. *Lapis & Lapis, Epha & Epha,* i. e. *diversa pondera, diversæq; mensuræ.*

** Sic in N. T. ut Marc. 6. 7. 39 40.*

CAP. VIII. *De Pronomine.*

Reg. 36.

P*Ronomina Declinabilia, sunt tria.*
Prima persona, gen. Commun.

Nominat.	Genit.	Dat.	Acc.	Abl.
אֲנִי, אָנֹכִי	שֶׁלִּי	לִי	אוֹתִי	מִמֶּנִּי, מֶנִּי
נַחְנוּ, אֲנַחְנוּ	שֶׁלָּנוּ	לָנוּ	אוֹתָנוּ	מִמֶּנּוּ, מֶנּוּ

* Num. 11. v. 15. Quod si sic אַתְּ tu (fœm) feceris mihi, occide me. R. Sal. ait. Deum ostendisse Mosi omnes pœnas quas Israelitis immittere instituerat, unde Moses consternatus, perturbato sermone scribitur. Et sic Deut. 5. 27. Et tu (fœm.) loquitor ad nos. ubi verba populi Mosen perturbabant animum eloquentis.

b Nam Hebræi verbum substant. הוה in tempore præsenti prorsus omittunt. Gen. 10. 12.

* Psal. 99. 6, 7.

Secundæ Personæ.

* אַתָּה *Tu m.*	שֶׁלְּךָ	לְךָ	אוֹתְךָ	מִמְּךָ
אַתֶּם *Vos.*	שֶׁלָּכֶם	לָכֶם	אֶתְכֶם	מִכֶּם
אַתְּ *Tu f.*	שֶׁלָּךְ	לָךְ	אוֹתָךְ	מִמֵּךְ
אַתֵּן נָה *Vos.*	שֶׁלָּכֶן	לָכֶן	אֶתְכֶן	מִכֶּן

Tertiæ Personæ est vel Remotioris, ut:

הוּא *Ille.*	שֶׁלּוֹ	לוֹ	אוֹתוֹ	מִמֶּנּוּ
הֵם הֵמָּה *Illi.*	שֶׁלָּהֶם	לָהֶם	אוֹתָם	מֵהֶם
הִיא *Illa.*	שֶׁלָּהּ	לָהּ	אוֹתָהּ	מִמֶּנָּה
הֵן הֵנָּה *Illæ.*	שֶׁלָּהֶן	לָהֶן	אוֹתָן	מֵהֶן

Vel Propinquioris, ut Masc. זֶה *Iste*, & semel זוּ *Ezek.* 47. 13. Plur. אֵל & אֵלֶּה *Isti.*

Fœm. זֹה, זוֹ & זֹאת *Ista*, caret plurali.

Com. זוּ, *hic, hæc*, utroq; genere & numero.

Reperitur etiam לָז *Iste, Ista*, sed semper cũ ה præfixo, הַלָּז. Et הַלָּזֶה *Ille*, q. ex לָז & זֶה. Itemq; הַלֵּזוּ *Hæc ipsa*, q. ex לָז & זוּ.

Nota. 1. Pronomina personalia, sæpissimè loco verbi substantivi ponuntur, b ut: *Nudus ego*, scil. sum. *Pulvis tu. Nudi illi.*

2. Pronomina personalia, eorumq; affixa, aliquando respiciunt rem vel personam remotiorem non propinquiorem, ut: *Et Resen inter Nineve & Calach*: הִיא *illa est urbs illa magna*: ubi הִיא refertur ad remotius *Nineve*, non ad propinquius *Calach. Moses & Aharon in sacerdotib. ejus, & Schemuel, &c. in columna nubis loquebatur ad eos*: * non ad Schemuelem, sed ad Mosen & Aharon. In N. T. *Diabolus mendax est, et pater ejus*, scil. mendacii

dacii. *Post secundum autem velum,* σκηνὴ *tabernaculum, aureum habens thuribulum,* καὶ τὴν κιβωτὸν *& arcam,* ἐν ᾗ *in qua urna aurea, &c.* * *Ubi* ἐν ᾗ *non refertur ad arcam,* sed ad remotiùs σκηνὴ. *Nihil* enim erat *in arca, tantum modò duæ tabulæ lapideæ,* 1 *Reg.* 8. 9. * Hebr. 9. 3, 4.

Pronomina Indeclinabilia sunt duo: Reg. 17.

1. *Relativum* אֲשֶׁר *Qui, quæ, quod.* Et quùdo obliquo casu effertur, ferè perpetuò post se pleonasmum affixi trahit, ut: אֲשֶׁר *quam depellit illam. Beatus, cujus Deus in auxilio ejus. Quo in eo anima vivens.* In N. T. *cujus vibice ejus sanati sumus.* 1 Pet. 2. 24

Porrò אֲשֶׁר aliquando omittitur, ut: *Populus* (quem) *non novi. In via* (quam) *eliget. &c.* Aliquando ipsum antecedens, ut: *Bibe de* (aqua) *quam hauserunt. Et præcepit* (ei) *qui super domum.*

2. *Interrogativum.* { Personæ, מִי Quis? Rei, מָה מַה Quid. Et aliquando ingreditur compositionem, ut מָה־הֵם *quid isti,* מַה־זֶּה quid *hoc,* מַה־לָּכֶם *quid vobis.* Legitur & מָן, * unde *Manna.* * Exod. 16 v. 15.

Nota. מִי & מָה sequente Relativo, fit & ipsum relativum, ut: מִי אֲשֶׁר לָמַר *Is qui didicit.* מַה שֶּׁהָיָה *Id quod fuit.*

C A P. IX. *De Verbo.*

UNicum *Præteritum, omnes species Præteritorum comprehendit,* ut: פָּקַד *visitabat,* Reg. 38.

 visitavit,

visitavit, *visitaverat*, *visitavisset*, &c. Apud Prophetas autem creberrimè pro Futuro usurpatur, quo res certè futura significetur, perinde ac si jam evenisset: ut, *Puer* יֻלַּד *natus est nobis.*

Reg. 39. *Post primam vocem Imperativi*, *literæ afformantes sunt* יוּנָה. Sicque terminationes istæ ה,ו,י. in Præteritis & Imperativis, punctum à se proximum (extra Hiphil) mutant in (:) ut: פִּקְדָה, פִּקְדִי, פִּקְדוּ.

Nota. Imperativi usus est in deprecationibus & petitionibus: ut, *Miserere mei. Exaudi me.* Item in promissionibus; ut, *Custodi præcepta mea, & vive*, i. e. vives. * Item in præceptis affirmativis, ut, *Audi Israel. Honora patrem.* In negativis verò usurpatur Futurum, eò quòd vim suam in omne tempus exerat, ideoque Imperativi nunquam veniunt post לא *non*, אַל *ne*, פֶּן *ne forte*, לְמַעַן *ut*, בַּעֲבוּר *propter*.

* *Sic & in comminationibus, Eccl. 11.9. Lætare juvenis, est sermo comminatorius, R. D, i.e. lætare & videbis quid eveniet in novissimo tuo.*

Reg. 40. *Futurum formatur ab Imperativo per præformantes* אתין, *retinetque terminationem Imperativi:* א servit primæ personæ singulari, נ primæ plurali, (י) tertiis masculinis, in utróque numero, ת cæteris.

Nota. Futurum adhiberi solet ad notandum varios actus. 1. *Continuum*; ut, Et in lege ejus *meditabitur* die ac nocte. 2. *Solitum*, ut, Cras sunt Calendæ quibus *sedebo* cum Rege. 3. *Possibilem*, ut *Numerabo* omnia ossa mea.

4. *Lici-*

4. *Licitum*, ut, Vindex ipse, *occidet* occisorem illum. Post mortem sacerdotis *revertetur* occisor, i.e. jure poterit. 5. *Debitum*, ut, Filius *honorabit* patrem. Labia sacerdotis *custodient* scientiam. *Non erit* mendicus. *Non erit* scortum in Israel, i. e. curabis ut non sit. *Sancti eritis*, quia ego sanctus sum. 6. Usurpatur etiam *pro Optativo* : ut, *Osculabitur me. Transibo per terram tuam* : sic, *Quis dabit*, i. e. utinam quis det. &c.

Infinitivi cum Imperativis coincidunt, & cum literis בְּכְלָם *constituunt Gerundia*, quæ usitatissimè efficiunt circumlocutionem Conjunctivi : ut, בִּפְקוֹד *in visitando*, i. e. *cùm visitaret*, vel postquam visitavisset. כִּפְקוֹד *secundùm visitare*, i. e. postquam visitavit : לִפְקוֹד *ad visitandum*, i. e. quando visitavit, vel ut visitaret. At cum מ negationem includit: ut, *Spreverunt me* מִמְּלוֹךְ *à regnando*, i. e. ne regnem. *Obscurabuntur oculi eorum* מֵרְאוֹת, τοῦ μὴ βλέπειν, Rom. 11.10. i. e. nè videant. Reg. 41.

Ista literæ בכלם *in Verbo, Infinitivo tantum ministrant.*

Nota. 1. Infinitivus sæpè jungitur verbo finito suæ significationis. *Et si Infinitivus præcedat, notatur vehementia, certitudo rei, quandoque etiam celeritas* : ut, *Castigando castigavit me*, i. e. vehementer. Luc. 22. *Desiderando desideravi. Faciendo faciam tibi misericordiam* i.e. certò. *Videndo vidi*, quod Act. 7.34. redditur *Vidi vidi. Veniendo veni*. i. e. celeriter. Et additâ negatione vehementiùs negat : ut, *Non*

redimendo redimet. Non moriendo moriemini, i. e. nequaquam. *Eripiendo non eripuisti*, i. e. nè minimam quidem partem liberationis præstitisti. * *Sin autem Infinit. sequatur, continuatio & frequentatio indigitatur* : ut, *flete flendo, audite audiendo. Ivit eundo*, i. e. indesinenter.

* *Erubescendo non erubescent i. e. nequaquam erubescent,*

Et sic verbum finitum, si quantitatem vel qualitatem adsignificet, adverbiascit : ut, *Magnificavit facere*, i.e. magnificè fecit. *Benefacite pulsare*, i.e. optimè pulsate. * Idem accidit verbo יָסַף ; ut, *Et addidit mittere*, i. e. iterum misit. In N. T. ter. *Luc.* 19. 11. c. 20. 11. *Act.* 12. 3.

* *Ier.* 1. 12. Benefecisti videre, *i. e. bene vides.*

2. Finitum, alteri verbo finito sine copula junctum, adverbiascit ; ut, *Ne multiplicetis loquamini* ; i.e. ne multùm. *Prospera equita*, i. e. prosperè. *Multiplica lava. Profundaverunt corruperunt*, i. e. profundè.

Reg. 42. *Participia non modo actum, sed & habitum notant : ut,* שׁוֹמֵר *custodiens*, qui actu custodit, & *custos*, qui officium vel consuetudinem habet custodiendi. Sicque si post participium sequatur articulus אֶת denotat actum tantùm ; ut, *Sic dicit Jehova* עַל־הָרוֹעִים הָרוֹעִים אֶת־עַמִּי *ad pastores pascentes* (qui pascunt) *populum meum.*

Sumitur Participium, 1. *Pro tempore præsenti* ; idquè semper cum Pronominibus, ut, *Visitans ego*, i. e. visito. 2. *Pro paulo post futuro* ;

ro; ut: Primogenitum Pharaonis *sedentem super solium*, i.e. paulò post sessurum, *Invenit navem euntem*, i. e. mox ituram. *Ego pluens*, vel *Ego pluo*, i. e. brevi pluam. Sic in N. T. *Vado ad Patrem meum. Quò ego vado, &c.*

Tertia persona Præteriti Kal, ipsum thema exhibet, habens sub prima radicali (ָ) *sub secunda* (ַ) *vel* (ֵ) *rarissimè appositum* ֹ, *ut:* פָּקַד *visitavit*, זָקֵן *senuit*, קָטֹן *parvus fuit.* Reg. 63.

At verò si ultima fuerit א vel ה, tum est geminum (ָ) ut מָצָא *invenit*, גָּלָה *revelavit*.

Nota. 1. Hæc prima conjug. Activa dicitur קַל i. e. *levis*, tum *scriptione*, caret enim signo characteristico; tum *significatione*, quæ simplex est, & continet verba Activa & Neutra.

2. *Tertia persona utriusque numeri, si ponatur* absolutè, * *impersonaliter usurpatur*, ut: *Et Adamo* לֹא מָצָא *non inveniebat auxilium*, i. e. non inveniebatur. *Idcircò* קָרָא *vocavit puteum illum Beer-lachai-roi*, i. e. vocatur. Sic & in Futuris. *Sument de vobis parabolam. Et vocabit nomen ejus admirabilis, &c. Et hoc nomen ejus quo vocabit ei, Jehova justitia nostra*, i. e. quo vocabitur. Sic in N. T. *Hac nocte repetunt animam à te.*

* *i. e. sine Nominativo sic* Job. 3. 8. Maledicta sit nox in qua dixit, *i. e. dictum est.*

Isa. 9. 6. Jer. 23. 6.

Ejus Passiva dicitur Niphal, *Habetque characterem Præteriti & Participii* נ; *Imperativi & Infinit.* ה, *cum* (ִ) *sequente dagesch.* Reg. 44.

Terminatio Præteriti *sit in (ַ), (ֵ) vel ֹ rariùs. Participii in (ָ) Reliquorum temporum in (ֵ)

* *Instar trium formarum Præteriti Kal.*

In-

Infinitivus etiam aliquando exit in ו, ut; הִנָּתוֹן *tradere*; & præterea assumit charact. Præteriti נ. ut נִלְחוֹם *pugnare*, נִכְסֹף *desiderare* נִשְׁאוֹל *postulare*.

Nota. 1. Connotat hæc conjugatio passionem à se vel ab alio illatam, ut: *Spiritus* נִשְׁבָּרָה *fractus* (per se) *Cor confractum*, (à se) *Comestus est* (ab alio) *Amasa* לֹא נִשְׁמַר *non custoditus est*, i.e. non cavit sibi. 2. Continent verba quæ carent parente, ut: * נִלְחַם *pugnavit*, נִשְׁבַּע *iuravit*, (namque *pugnare* aut *iurare*, nemo nisi coactus debet.) Sic נִבָּא (passivè) *prophetavit*, pro נִנְבָּא.

* *i. e. quorum significatio in conjug. Act. Kal. non est in usu.*

Reg. 15.

Secunda Coniugatio characterem habet Dagesch forte secundæ radicali impressum.

(Quod si secunda radicalis fuerit indageschabilis, plerumque dagesch compensatur vocali longa, juxta *Reg.* 19.)

Activa Pihel, *in Præterito sub prima radicali gestat* (.) *in reliquis temporibus* (-). *Et terminatur in* (-) interdum etiam in (-)

At hæc tria, כִּפֶּר כִּבֶּס דִּבֶּר sæpiùs in Præt. exeunt in (ּ) Et totidem in Infinitivo in ו, ut רַפֹּא קַנֹּא יַסּוֹר.

Passiva Pyhal, *per* (׀) *vel* (~) *ab activa discernitur*. Et terminatur in tempore finito in (-) in Participio in (.) in Infinito in ו, (cujus formæ unica tantùm vox extat גֻּנּוֹב *furari*, Gen. 40.15.)

Sub Pihel comprehenditur forma POHEL, *in*

* *in qua Dagesch ejectum compensatur per* ו, ut לוֹשֵׁן pro לִשֵּׁן.

Nota. Ad conjugationem secundam, pertinent Verba *Tetra-* vel *Penta-Grammata*, *nihilque habent novæ difficultatis, nisi loco dagesch literam expressam, ut:

כִּרְבֵּל כִּרְבְּלָה כִּרְבַּלְתָּ *Pih.*

&c. אֻמְלַל אֻמְלְלָה אֻמְלַלְתָּ *Puh.*

(Significatio conjugat. Pihel, ut plurimum fit intensiva, ut: *Vehementer, accuratè, continuò, crebrò, visitavit.* Cum impetu & confringendo aperuit. Sæpè contraria, ut: *Cineravit altare*, i. e. cineres amovit. Sic חטא in Kal, *Peccavit*, in Pihel *expiavit*.

Tertia Conjugatio, characterem habet ה *præfixum.*

Activa Hiphil, *Præteriti primam syllabam habet cum* (.) *reliquorum temporum cum* (..) *Secunda radicalis adsciscit sibi* י. *vel* (..).

Passiva Hophal, *sub literis characteristicis habet* (..) *vel* ( ) Et terminatur in tempore finito in (-) In Infinito in (-) In Participio in (..).

Nota. Hiphil significationi Kal ut plurimum addit, *fecit vel declaravit*; [illegible] transit ad tria, ut: *fecit te comedere mannam*, ubi Deus cibans, Israel comedens, & manna quæ comeditur. *Hophal* verò ut & *Puhal*, recipit passionem ab incognito agente, (ut: *vastatus est Moab*, ubi non memoratur quis sic vastavit, &c.) ideòque Imperativis carent.

Quarta Conjugatio Hithpahel, *originem ducit ex Imperativo Pihel, & præposita syllaba characteristica,* הִתְ *formationem & terminationem Pihel retinet.*

Notat-

* *Et juxta hanc formã flectuntur Quies. & Defect. secunda in Conjugation. dages. sibato.*

* *Nam hæc conjugatio, dagessando mediam radicalem, potentia fit pluriliteræ.*

Reg. 46.

Reg. 47.

Notatque ut plurimum *actionem reciprocam*, eamque [...] realem, ut: *sanctificabitis vosmet ipsos*. Vel *fictam*, ut: *benedicet se in corde suo*, i. e. imaginabit se esse benedictum, qui tamen revera non sit. Ideoque *simulatio*, per hanc conjuga[...] explicatur, ut: *simulavit se divitem. Simula te ægrotum.* [...] *simulaverunt se percussos*. Præterea, *actus frequentativus* [...] hic denotatur, ut: *indesinenter ambulavit. Continuo sese* [...] *bit*, &c.

Prov. 13. 7. 2 Sam. 13. 5. Josu. 8. 15.

Nota. 1. Quando prima radicalis est ש ס צ tunc ת charact. postponitur, * ut: הִסְתַּבֵּל pro הִתְסַבֵּל, הִשְׁתַּמֵּר pro הִתְ. Sicquè ת transpositum post ז mutatur in ד, ut הִזְדַּמֵּן pro הִתְזַמֵּן: post צ verò mutatur in ט, ut הִצְטַדֵּק pro הִתְצַדֵּק.

Vocem excipe הִתְשׁוֹטֵט *Jer. 49. 4. à* שׁוּט.

2. Quando prima radicalis est ד ט ת tūc ת characterist. per dagesch absorbetur, ut: מִדַּבֵּר pro מִתְ, הִטַּהֵר, הִנַּשֵּׂא, הִתַּמָּם pro הִתְתַּמֵּם

Reg. 48.

Verbum Nomini necesse est convenire genere, numero & persona.

* 1 Sam. 25. 27. R. D. *Ponitur nomen ancillæ, quod ea esset* עִקַּר הַהֲבָאָה *fundamentum adductionis, ea enim mittebat.*

Cùm *discrepant* genere, congruens substantivum subintelligendum est, ut: *Suscipe benedictionem quam attulit* (masc.) *ancilla tua*, (fœm.) pro *ministra ancillæ tuæ*. Interdum masculinum jungitur fœminino laudis & excellentiæ causa: Et contrà, fœmin. masculino, ignominiæ causa, ut: *Jud.* 11. 31. *Si exierint* (masc.) *filiæ* (fœm.) i. e. tam imperterritæ fuerint ut exeant. *Ezech.* 13. 20. *Animas quæ vo* (masc.) *venantes*, (fœm) i. e. tanquam mulierculæ insidiantes.

2. Cum *discrepant numero*, solet distributio notari, ut: *Interroga jumenta & docebit te*, i. e. unum quodque: ubi Verbi significatio distribuitur in omnibus, sub nomine jumenti contentis. *Bestia agri clamabit ad te. Fugiunt nemine persequente impii. Quàm dulcia sunt palato meo eloquia tuam. Efferent se pater in senem. Et agri non ferit cibum*, &c. Aut excellentia; ut: *Sapientia ædificavit domum. Et perseverabit Domini ejus autem ejus*, &c.

* Gen. 49. 22. *Filiæ incessit ubi Ab. Esra.* כל אחת ואחת *omnes una & altera.*

3. Cum

3. Cum duo nomina in Regimine junguntur diverso numero, quandoq; Verbum genere & numero respondet posteriori, ut: זְבוּבֵי מָוֶת יַבְאִישׁ *Muscæ mortis fœtere faciet.* קֶשֶׁת גִּבּוֹרִים חַתִּים *Arcus fortium confracti.* מִסְפַּר שָׁנִים נִצְפְּנוּ *Numerus annorum absconditi sunt.* וּבָאוּ חֶמְדַּת גּוֹיִם *Et venient desiderium gentium.*

Typus Conjugationum Perfectarum.

Hæc sunt omnia Præterita.

Reg. 49.

(c) (b)	*Pyhel, Pahel, & Hithp.*	(a)				
קִיד	קַד	קַד	*Ille.*		פְּ	*Kal*
קִידָה		קָדָה	*Illa.*		נִפְ	*Niph.*
Hiphil.		קַדְתָּ	*tu m.*	(a)	⊙ פִּ	*Pih.*
		קַדְתְּ	*tu f.*		⊙ פֻּ	*Pyh.*
		קַדְתִּי	*ego.*		פוֹ	*Poh.*
קִידוּ		קָדוּ	*Illi &c.*	(b)	הִפְ	*Hiph.*
		קַדְתֶּם	*vos m.*		הָפְ	*Hoph.*
		קַדְתֶּן	*vos f.*		⊙ הִתְפַּ	*Hith.*
		קַדְנוּ	*nos.*			

Combina syllabas Pa, Niph, Pik, &c. cum terminatione, Kadh, Kedha, &c. sicq; in kal habebis, Pakadh, Pakedha. In Niph. Niphkadh, Niphkedha, & sic deinceps.

Ubi asteriscus ׳* *notat hic pro Pa, dicendum esse Pe, ut Pekadhtem, &c. Et hic circellus* ⊙ *indicat dagesch esse imprimendum literæ sequenti, ut:* Pikkadh, Pykkadh. *Literæ vero (a) (b) denotant terminationes,* Kadh, Kidh, *ut* Pikkadh, Hiphkidh, &c.

Nota. Quæ in Kal desinunt in ן, servant illud per omnes personas, præterquàm in tertiis, ut:

קָטַן קָטְנָה קָטֹנְתָּ קָטֹנְתְּ קָטֹנְתִּי.
קָטֹנּוּ. &c.

Isti sunt omnes Imperativi & Infinitivi.

Reg. 50. פִּקְדִי פִּקְדוּ	(-) פְּקֹד	Kal.	[*Et Infinitiv.*
פְּקֹדְנָה	הִפָּקֵד	Niph.	פְּקוֹד *in con-*
* *tu* f. י	פַּקֵּד	Pih.	*structi.*]
vos m. וּ	פּוֹקֵד	Poh.	
vos f. נָה	(-) הַפְקֵד	Hiph.	
	הִתְפַּקֵּד	Hithp.	

Ista terminat. י, ו hic & in Futur. praemittunt sibi (י) mobile, (excepto Hiph.)

Infinitiv. Pyhal. פֻּקַּד Hoph. הָפְקַד

Reg. 51. *Haec sunt omnia Futura.*

Conjunge has literas אִיתָן cum vocalibus ipsis subjectis, ejusque adde voces & regiones vocalium positas, atque sic emerget Fut. v. g. Kal, ut Ephkodh, Tiphkodh, Tiphkedhi, Jiphkodh, Tiphkodh, Niphkodh, Tiphkedhu, Jiphkedhu, Tiphkodhna & sic in reliquis.

	ille	ת vos f.	י illi	ת vos m.	נ nos	ת illa	י ille	ת tu f.	ת tu m.	א Ego	
(-) פְּקֹד											Kal.
פָּקֵד											Niph.
פַּקֵּד											Pih.
פֻּקַּד											Pyh.
פּוֹקֵד											Poh.
(-) פְקִיד											Hiph.
פְקַד											Hoph.
תְפַּקֵּד											Hithp.

נָה וּ וּ *termin.* י

Reg. 52. *Haec sunt omnia Participia.*

M. Pl. ים. *F. sing.* ה *vel* ת *F. pl.* וֹת. *Excepto Kal & Niph. formantur ab initio per* מ.

(-) מַפְקִיד *Hiph.*	מְפַקֵּד *Pih.*	פּוֹקֵד (-) *Kal.*
מָפְקָד *Hoph.*	מְפֻקָּד *Pyh.*	פָּקוּד *Praet.**
מִתְפַּקֵּד *Hith.*	מְפוֹקֵד *Poh.*	נִפְקָד *Niph.*

* *Notat passionem adhuc durantem.*

Nota. Omnia Verba quarumcúnque sint literarum, vel cujuscúnque Ordinis, juxta hoc Paradigma *Pakadh* inflecti debent, mutatis

tatis scil. his tribus literis פקד in tres quascunque alterius thematis, v. g. סמך, נפל &c. retentis vocalib. פקד nec non literis, ante vel pone, vel utrobique ascitis.

Regula generalis.

Character temporis, excludit characterem conjugationis, ut: הִפָּקֵד pro הִנְפָּקֵד.

CAP. X.

De Verbis Quiescentibus.

VErba Anomala, sunt vel *Quiescentia*, quorum nota est aliqua litera אהוי. Vel *Defectiva*, quorum index est Dagesch forte. Ubi nota, quòd non omnia Verba, quæ vocantur *Quiesc.* aut *Defect.* semper sunt anomala, neq; etiam in omnib. Conjugat. aut temporibus; ideoq; illa tempora quæ hîc omisimus, pro analogis sunt habenda.

Quiescentia Primâ Radicali א.

Quinque hæc verba, אָמַר dixit, אָכַל comedit. אָבַד perijt, אָבָה voluit, אָפָה coxit, *semper primam syllabam Futuri Kal faciunt* ֹ, *ut*: אֹמַר (ֵ)(ַ) תֹּאמַר תֹּאמְרִי יֹאמַר תֹּאמַר. Reg. 51.

Hæc tria, אָהַב *dilexit, אָחַז *tenuit, אָסַף collegit, *aliquando regulæ huic parent*.

Aliàs semper sunt regularia, nisi quòd *alterum* א *in prima persona singulari per omnia conjugationum Futura*, (ne duo א concurrant) extur-

* Triliteram legitur, אֱהַב אֶהַב & תֶּאֱהַב

* In Niph. reperitur. נֶאֱחֲזוּ

exturbatur. ut Pih. אֹבַד pro אֲאַבֵּד *perdam*, Hiph. אָזִין pro אַאֲזִין *auscultabo*.

Quiescentia Primâ Radicali י.

Reg. 54. (י) *Schevandum ab Imperativo & Infinitivo Kal exulat*, ut: שֵׁב sede, pro יְשַׁב. *Et Infinitiv.* ת... *assumit*, ut: שֶׁבֶת sedere. At יָצָא facit צֵאת *exire*. Quod si ultima fuerit ע, exit in ת.. ut דַּעַת *scire*. (Ad hunc modum reperitur, לֵדֶת *ad pariendum*, pro לֶדֶת ex יָלַד 1 *Sam*. 4.19.)

Reg. 55. *In Futuro Kal, prima radic.* (י) *sub literis* אתין *occultatur in* (-) ut אֵשֵׁב *sedebo*.

Vel quiescit in (.) ut, אֵיטִב *benefaciam*.

At יָכוֹל *potuit*, mutat (י) in ו ut, אוּכַל.

Reg. 56. *In Niphal* (י) *schevandum transit in* ו, ut, נוֹשַׁב pro נִיְשַׁב *Dageschandum*, (quo ipsum dagesch perceptibilius fiat) *vertitur in* ו *mobile*: ut, הִוָּשֵׁב pro הִיָּשֵׁב.

Reg. 57. *Per totum* Hiphil (י) *schevandum transit in* ו. *Per totum Hophal in* ו. Ut, הוֹשִׁיב pro הִישִׁיב. Hoph. הוּשַׁב pro הֻיְשַׁב.

Exc. quatuor, in quibus (י) in Hiph. quiescit in (..) ut, הֵיטִיב *benefecit*, הֵימִין *dextravit*, הֵינִיק *lactavit*, הֵילִיל *ejulavit*.*

* *Huc refert. Kimchi* הֵהֵימִיר *num mutabit*, Jer. 2.11. *quod alijs est a* מוּר, *vel* מִיר *cum* י *redundante*.

Nota. Conjugationes Dageschatæ, sunt regulares, nisi quod in his tribus, in tertia persona Fut. Pih. (י) radicale supprimitur: ut, יַבֵּשׁ pro יְיַבֵּשׁ *arescet*, יַגֶּה *mœrore afficiet*, יַדּוּ *projecerunt*, pro יְיַדּוּ.

2. Quatuor in Hithpah. mutant primam (י) in

(י) in cognatum ו, ut הִתְוַדָּה *confessus est*, (à יָדָה) הִתְוַדַּע *præbuit se cognoscendum*, הִתְוַכַּח *disceptavit*, הִתְוַסֵּר *seipsum erudivit.*

Typus Quiesc. primâ (י)

יָשַׁב (a) יָשַׁב
יָשְׁבָה (a) יָשְׁבָה
יָשַׁבְתָּ
יָשַׁבְתְּ
יָשַׁבְתִּי
יָשְׁבוּ (a) יָשְׁבוּ

Præteritum.

(a) נו Niph.
הו Hiph.
הו Hoph.

Postpone literas יונת

(··) שֵׁב * Kal.
הִוָּשֵׁב Niph.
(··) הוֹשֵׁב Hiph.

Imperat.

* Hæc לֵךְ לֵךְ, שֵׁב, רֵשׁ, רֵד, *terminantur in* (··)

Futurum.

	א	ת	ת	י	ת	נ	ת	י	ת	ת	
(··) שֵׁב	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Kal.
וָּשֵׁב	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	Niph.
(··) שִׁיב	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	Hiph.
שַׁב	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	Hoph.

וְ וּ נְּה ... י.

נוֹשָׁב Niph.
(··) מוֹשִׁיב Hiph.
מוּשָׁב Hoph.

Particip.

Quiescentia secunda ו *vel* י *

Dicuntur Quiescentia secundâ, respectu Infinitivi Kal, ut קוּם *surgere*: nam in Præterito rectiùs assignaretur ו mobile, ut analogicè esset קָוַם

* *Quiesc. secundæ* (י) *flectuntur in Hiph. tantùm, more Quiesc. secundæ* ו.

Reg. 58. Secunda radic. ו in Coniugationibus non degessibus, expungitur cum praevia vocali.

Et si adsint literae praeformantes, defectus eius (excepto Fut. & Infin. Niph.) *per* (.) *compensatur. In Praeterito & Particip. Hiph. per* (-) *In toto Hoph. per* ו.

At בוש *erubuit*, sub augmentis Fut. Kal gestat (-) ut, אבוש תֵבוש תֵבושי &c.

Reg. 59. *Praeteritum & Participium Kal terminatur in* (.) ut, קָם *surrexit & surgens*. Bis in (-) ut, מֵת *mortuus est*, לָץ *derisit*. Quater in ו ut, אוֹר *luxit*, בוש *erubuit*, טוֹב *bonus fuit*, זוּר *alienatus est*, quod ו per omnes personas Praeteriti manet.

Reg. 60. *Futurum utrumque & Infinit. Kal, ut plurimùm desinit in* ו, ut, אָקוּם קוּם.

Quaedam tamen terminantur in ו, ut, בוֹא *venire*. At quorum tertia est gutturalis aut ר, desinunt in (-) maximè cum ו conversivo: ut, וַתָּנַח *& quievit*, וַיָּסַר *& removit*.

Totum Niphal exit in ו, ut, נָקוֹם Quod ante aliud ו migrat in ו, ut, נְקוּמוֹת

Reg. 61. *Ante afformativum* ת *&* נ *in Praeter. Niph. & Hiph. assumitur* ו, *ut*, נְקוּמוֹתָ, הֲקִימוֹתָ vel הֵקִימוֹתָ

Et aliquando in Hiph. vulgare (-) retinetur; ut, הֲקַמֹתִי הֲקַמֹתָ הֲקַמֹתְ.

Reg. 62. Sicque flectitur בוֹא, nisi quod א quiescit in (-) ut, הֵבֵאתִי הֵבֵאתָ הֵבֵאתְ

Typus Quiescent. secundâ ו

ם
מָה

מוּתָ (b)	מַתָּ (a)		(a)	קָ	קָ	Kal.
מוּת (b)	מַתְּ (a)		(b) נְקוּ	נָקוּ		Niph.
מוּתִי (b)	מַתִּי (a)		(b) הֲקִי	הֲקִי		Hiph.
			(a)		הוּקַ	Hoph

Præteritum.

מְנוּ

מוּתֶם (b)	מַתֶּם (a)
מוּתֶן (b)	מַתֶּן (a)
מוּנוּ (b)	מַנוּ (a)

Postpone יוּנָה { (ו) קוּם Kal. / הִקּוֹם Niph / (.) הָקֵים Hiph } *Imperativ. & Infinit.*

Nota. Duodecim in Hiph. aphæresin literæ ה patiuntur : ut. בִּין pro הָבִין *intellige*, גִּיל *exulta*, דִּין *judica*, לִין *pernocta*, נִיר *novella*, חִיל *time*, רִיב *contende*, שִׂיחַ *loquere*, שִׂים *pone*, שִׁיר *canta*, שִׂישׂ *gaude*, שִׁית *pone*.

Futurum.

	ת	י	ת	נ	ת	י	ת	ת	א	
(ו) קוּם	.	.	.	.	.	.	.	.	.	Kal.
קוֹם	.	.	.	.	.	.	.	.	.	Niph
(.) קִים	.	.	.	.	.	.	.	.	.	Hiph
קַם	וּ	וּ	וּ	וּ	וּ	וּ	וּ	וּ	וּ	Hoph
נָה	וּ	וּ								

	קָם	Kal.	*Particip.*
	נָקוֹם	Niph.	
(-)	מֵקִים	Hiph.	
	מוּקָם	Hoph.	

Reg. 63. *Conjugationes graves, loco dagesch assumunt* ו *& tertiam geminant:* ut, Pih. קוֹמֵם pro קִוֵּם Pyh. קוֹמַם Hithp. הִתְקוֹמֵם

Vel geminant primam & tertiam, excluso ו, *ut* כִּלְכֵּל *sustentavit*, pro כּוּל

Quiescentia tertiâ א.

Reg. 64. *Finita* א, *sequuntur analogiam* פָּקַד, *nisi quod* א *in toto Kal*, (ut & tertiis personis masculin. Præteritorum Passivorum, necnon Futuris Pyhal & Hophal) *quiescit in* (ָ) *in reliquis in* (-)

At in his quatuor טָמֵא *polluit*, יָרֵא *timuit*, מָלֵא *implevit*, שָׂנֵא *odio habuit*, א per omnes personas Præteriti Kal quiescit in (-)

Præteritum.

מָצָא
מָצְאָה
• מָצָ מָצָאתָ • מָצָ Kal. נִמְ Niph. & sic in reliquis
• מָצָ מָצָאת
• מָצָ מָצָאתִי

Imperativ. & Infinit.

מְצָאִי (a) מְצָא Kal. & sic in
(c) מְצָאנָה (b) מְצָאוּ reliquis.

(a) Infinitivi aliquando exeunt in ת more Quiesc. tertiâ ה ut, מְצֹאת

(b) It-

(ᵇ) Irregulare est יְראוּ *timete*, ad differentiam יִרְאוּ *videbunt*.

(ᶜ) In Futuro utroque ante syllabam נָה, per omnes Conjugationes, א quiescit in (ֶ)

Futurum.

מָצָא	א ת ת י ת נ ת י ת	Kal.
מֻצָּא	: : : : : : : : ֶ	Pyhal.
מֻצָא	ֶ ֶ ֶ ֶ ֶ ֶ ֶ ֶ ֶ	Hoph.
	נָה ,י ,י י	

Participia sunt analoga, nisi quod fœminorum ה ֶ ֶ contrahitur in ה. ut, מֹצֵאת pro מוֹצְאָה Et *Pahul* Kal mutat א in more quiesc. tertiâ ה ut נָשׂוּי

Quiescentia tertiâ ה

Quiescentium tertiâ ה, *omnia Præterita masculina terminantur in* (ָ) ut גָּלָה Reg. 65.

Fœminina in תָה ut גָּלְתָה

Imperativi in (ֵ) ut גְּלֵה

Futura & Benoni in (ֶ) ut אֶגְלֶה

Infinitivi in הֹ ut גְּלֹה & per Apocopen גְּלוֹ *Gerundia in* וֹת ut, לִגְלוֹת *Pahul mutat* ה in י ut גָּלוּי *Plur.* גְּלוּיִם

ה *Radicale in medio syllabam terminans, mutatur in* (י) *quiescens* : quod fit ante afformativum ת & נ ut גָּלִיתָ pro גָּלַהְתָּ גָּלִינוּ pro גָּלַהְנוּ Reg. 66.

Inchoant, unâ cum puncto præcedenti abjicitur:

jicitur: quod fit ante afformativum י. & ו ut גָּלּוּ pro גָּלְיוּ נִגְלוּ pro גָּלְהִי

Attamen ה abjiciendum, aliquando in (י) mobile transit: ut חָסְיָה *confidit*, חָסְיוּ *confiderunt*, בְּעָיוּ *quærite*, יִרְבְּיוּן *augebuntur*.

Nota. 1. Quando Quiesc. tertiâ ה, prima & secunda thematis geminantur, augetur significatio: ut יְפֵיפִיתָ *pulcherrimus factus es:* Composit. ex Pyh. & Kal. תְּשַׁגְשֵׁגִי *facies ut multum crescat:* שִׁעֲשַׁע *plurimum sese oblectavit*. In Pihel.

2. Verbum שָׁחָה *incurvavit se*, in Hith. ante ה semper assumit ו ut הִשְׁתַּחֲוִיתָ הִשְׁתַּחֲוָה Et irregulariter in Fut. וַיִּשְׁתַּחוּ *ad adoravit*, ה abjicitur, & ו quiescit in י

	גָּלָה		*Præteritum.*
	גָּלִתָה	גָּ	Kal.
לִיתָ גְלֵי	לֵיתָ	נִגְ	Niph.
לִיתָ לֵי	לִית	גִּ	Pih.
לִיתָ לֵי	לֵית	גֻּ	Pyh.
	לוּ	הִגְ	Hiph. &c.

גְּלֵה גְלִי גְלוּ גְלֶינָה	Kal.	*Imperat.*
הִגָּלֵה	Niph.	
גַּלֵּה	Pih.	
הַגְלֵה	Hiph.	
הִתְגַּלֵּה	Hithp.	

Fut.

Futurum.

א ת ת י ת נ ת י ת

גָּלֶה	. . . . ֶ	Kal.
גָּלֶה	. . . . ֶ	Niph.
גַּלֶּה	: : : : : : : : : ַ	Pih. &c.
וּ וְ יִגְלֶה	ִ	

גּוֹלֶה גּוֹלִים גּוֹלָה גּוֹלוֹת		Kal.		Particip.
מַגְלֶה Hiph.	נִגְלֶה	Niph.		
מָגְלֶה Hoph.	מְגַלֶּה	Pih.		
מִתְגַּלֶּה Hith.	מְגֻלֶּה	Pyh.		

Propter ו *conversivum & particulam* אַל־ (absq; his ratiùs) *Futura quiescentium tertiâ* ה *apocopantur.* Reg. 67.

Imperativorum apocope est tantum in Pihel & Hiph. ut, צַו *pracipe*, pro צַוֵּה. הַט *inclina* pro הַטֵּה Sed Futurorum per omnes Conjugation. Sicque ה apocopatur.

1. Cum vocali, ut וַיַּעַשׂ *& fecit*, pro יַעֲשֶׂה. וַיַּרְא *& vidit*, quod formâ est ex Hiph. significatione ex Kal pro יִרְאֶה.

2. *Trajectâ vocali* (ֶ) ad primam radicalem, ut וַיִּבֶן *& ædificavit*, ex יִבְנֶה.

3. Quandoque augmenta initialia in Kal assumunt (ַ) ut וַיֵּבְךְּ *& flevit*. ex יִבְכֶּה וַתֵּבְךְּ *& multiplicavit* ex תִּרְבֶּה וַיֵּט *& inclinavit*, à נָטָה. Cujus formæ est תֶּשִׁי *oblitus es*, Deut. 32. 15. quod ob (י) parag. (accentu

descendente) mutat (.) in (..), ut fit primò תש pòst תשי ex נשה

4. In Hiph. quædam desinunt in duplex (..), ut, הרב *multiplica* ex הרבה. יפר *fructificabit* ex יפרה. Quod si secunda radic. fuerit ח fit (.) & (-), ut, אל־תמח *ne delere finas*. Si prima ע fit duplex (-), ut, העל *ascendere fac*, יעל *faciet ascendere*.

5. Specialiter hæc duo היה *fuit*, & חיה *vixit*, in Futuro Kal sic apocopantur; ut, אהי תהי יהי נהי

Nota. In Futuro utroque, ה syllabæ afformativæ נה sæpè etiam apocopantur; ut, שמען *audite*, quasi ex שמענה. תלבשן *induent*.

CAP. XI.

De Verbis Defectivis.

Defectiva primâ נ.

Reg. 68. נ *Initiale schevatum in Imperativo & Infinitivo Kal abjicitur;* ut, גש *accede*, ex נגש *Et Infinitivus* ת.. *assumit*, ut גשת Quod si ultima fuerit ע vel ח exit in ת.. ut טעת *plantare*, פחת *flare*. Irregulare est תת pro תנת *dare*: & cum ה parag. תנה *ponere* pro *posuisti*.

Reg. 69. נ *Medianum schevatum post literas* Hemanthi,

manthi, *in dagesch commutatur*, ut, אַגָּשׁ pro אֶנְגַּשׁ Fit autem hoc in Fut. Kal. Præterito & Partic. Niph. Totâ Hiph. & Hoph.

Quod si media sit gutturalis, נ manet, ut, הִנְאַף At in נָחַת & נָחַם abjicitur: ut, יֵחַת *descendet*, נִחַם pro נִנְחַם *condoluit*.

Nota. 1. Sunt 9. verba Quiesc. primâ (י) in quibus (י) aliquando commutatur in dagesch; ut, וְאַסְּרֵם *& castigabo eos.* Sic הִצִּיחַ *collocavit*, à יָצַח. הִקִּיף *circumegit*, à יָקַף Reliqua 6 habent mediam radicalem צ suntque יָצַב *constitit*, יָצַג *statuit*, יָצַע *substravit*, יָצַק *fudit*, יָצַר *formavit*, יָצַת *succendit*.

2. Duo ex incipientibus à ל hanc anomaliam imitantur: ut, לָקַח *accepit*. Imper. Kal. קַח Infinit. קַחַת Fut. אֶקַּח Hoph. אֻקַּח Et semel לָתַע in Niph. נִתְּעוּ *evulsi sunt*.

גִּישׁ (י) גַּשׁ ⎧ *Præteritum.*
גִּישָׁה (י) גְּשָׁה ⎪ נִ Niph.
גַּשְׁתָּ ⎨ (י) הִ Hiph.
גַּשְׁתְּ ⎪ הֻ Hoph.
&c. גַּשְׁתִּי ⎩

גַּשׁ (-) (ו) גְּשִׁי גְּשׁוּ גַּשְׁנָה Kal: ⎫ *Imperat.*
(-) הַגִּישׁ Hiph. ⎭

Futu-

Futurum.

	א ת ת י ת נ ת י ת	
(ו),(-) נֹשׁ	. . . .	Kal.
(-) נִישׁ	- - - - - - - - - -	Hiph
נֻשׁ	׳ ׳ ׳ ׳ ׳ ׳ ׳ ׳ ׳ ׳	Hoph
	נָה ,וּ ,וּ ,י	

נָגֹשׁ Niph. ⎫
מֻגָּשׁ Hoph. מֵנִישׁ Hiph. ⎭ *Particip.*

Geminantia secundam.

Reg. 70. *In conjugationibus levibus, syncopant mediam radicalem cum præcedenti vocali:* ut, סַב ex סָבַב circumdedit.

Ac si adsint literæ præformantes, defectum secundæ, vocali longâ compensant: ut, אָסוֹב pro אֶסְבּוֹב *Sin autem vox in fine crescat, in tertia per dagesch;* ut, סַבָּה.

Reg. 71. *Ante afformativum* ת *&* נ *per omnia Præterita assumitur* וֹ ; ut, סַבּוֹתָ סַבּוֹנוּ *Ante* נָה *Futurorum,* (י) *præcedente* (ֵ) ut תְּסֻבֶּינָה סֻבֶּינָה

		Præteritum.	
ב		סַ	Kal.
בָּה			
(ו)בוֹתָ	(ו)	נָסַ נָסַ	Niph.
(ו)בוֹת	(ו)	הֵסַ הֵסַ	Hiph.
(ו)בוֹתִי		הוּסַ	Hoph.
&c. בּוּ			

סֹב סֹבִּי סֹבּוּ סֻבֶּינָה	Kal.	*Imperat.*
הִסַּב	Niph.	&
הָסֵב הֲסִבֶּינָה.	Hiph.	*Infinit.*

Futurum.

	א ת ת י ת י ת נ ת י ת	
סֹב	. . . .	Kal.
סַּב	. . . .	Niph.
סֵב	. . . .	Hiph.
סַב	ֻ ֻ ֻ ֻ ֻ ֻ ֻ ֻ ֻ ֻ ֻ	Hoph.
	ו ו נָה	

נָסַב נְסַבִּים		Niph.	*Participia.*
מֵסֵב מְסִבִּים	־ה ות.	Hiph.	
מוּסָב מוּסַבִּים		Hoph.	

Conjugationes graves loco dagesch assumunt ו, ut, סוֹבֵב pro סַבֵּב. Pyh. סוֹבַב Hithp. הִסְתּוֹבֵב — Reg. 72.

Vel geminant primam, & secunda postponunt: ut, גִּלְגֵּל à גָּלַל *volvit.*

Defectiva tertiâ נ *vel* ת

Quando tertia radicalis נ *vel* ת *cum formativo* נ *vel* ת *concurrit, tunc prius* נ *vel* ת *in dagesch forte deficit:* ut שָׁכַנּוּ habitavimus, pro שָׁכַנְנוּ. תִּשְׁכֹּנָּה *habitabunt*. Sic כָּרַתָּ pro כָּרַתְתָּ *exscidisti;* נִבְעַתִּי *consternatus sum.* Ubi in his & similibus exemplis נ & ת deest, non quoad sonum, sed quoad figuram. — Reg. 73.

Et sic etiam נָתַן *dedit* semper postremum ן ante ת in Præterito Kal amittit: ut, נָתַתָּ נָתַתְּ נָתַתִּי. Aliquando & primum; ut, תַּתָּ

Appendix de verbis dupliciter imperfectis.

Dupliciter Imperfecta sunt, quæ primam habent י vel נ & tertiam ה, ut הוֹדוּ *celebrate*, in Hiph. pro analogo הֵידִיהוּ. Sic הִשְׁתַּחֲווּ *inclinarunt* pro integro הִנְטִירוּ. Præterea, sunt quædam *formæ mixtæ* ex diversis conjugation. & Temporib. Itémque ex diversis ordinib. ut, יְרַדֹּף *persequetur*, ex Fut. Kal. יִרְדֹּף & Pih. יְרַדֵּף. Sic שָׁתוּ *posuerunt*, formâ ex שָׁתָה, significatione ex שׁוּת. Ità מָלוּ *impleverunt* pro מָלְאוּ, more Quiescentium tertiâ ה &c. Hæc omnia non egent novis regulis, sed tantum Regularum artificiosâ applicatione.

CAP. XII.

De literis Præfixis Mosche vecaleb.

Reg. 74. **מ** *pro* מִן (ex, è, de, præ, ab, à, propter) *præfigitur dageschabili per* (.) *sequente dagesch. Indageschabili per* (-); ut, מִבַּיִת *è domo*, מֵאֲדֹנָי *à Domino*, quod etiam imitatur מֵיהוָה

Nota.

Nota. מ aliquando negationem includit, (vide suprà R. 41.) venítque ante nomina & adverbia cum ellipsi verbi substantivi: ut, מִמֶּלֶךְ *ne* (sis) *rex. Removit paludamentum suum* מֵעָלָיו *nè* (sit) *super se. Exiit* מֵעִם *ne* (esset) *cum Pharaone.*

ש (ex אֲשֶׁר) *præfigitur per* (ָ) *sequente dagesch.* Habétque vim, modo Relativi, modo Conjunctionis causalis: ut, שֶׁלָּךְ *quod tu.* Sin habeat ante se כ notat *quando:* ut, כְּשֶׁסָּכָל *quando stultus,* כְּשֶׁיִּפּוֹל *quando cecidit.* Legitur etiam (sed multò rariùs) cum (ַ) & (ְ); ut, שַׁקַּמְתִּי *quòd surrexi,* שְׁהוּא *quod ipse.* Semel cum (ֶ) שֶׁאַתָּה *qui tu.* Reg. 75.

ה *Emphaticum & Relativum, præfigitur per* (ַ) *sequenti dagesch.* Illud Nominibus, hoc Præteritis & Participiis, ut, הַשָּׂם *qui posuit,* quod semel latet in בְּ; ut, בֶּהֱכִין *in* (loco) *quem præparavit,* pro בַּהֵהֵכִין Reg. 76.

Nota. Nomina propria, itémque appellativa in Regimine posita, vel affixis juncta, ה Emphaticum respuunt. 2. Pronomina tertiæ personæ, sæpè cum eo luxuriant: ut, הַהוּא *ille ipse,* הַזֶּה *hic iste.*

ה *Interrogativum & Admirationis præfigitur per* (ֲ); ut, הֲיֵשׁ *an est?* הֲשֹׁמֵר *num custos?* Reg. 77.

vullos? At literis כלב per (-) sequente dagesch: ut. הַכְּמוֹת *num sicut mors?*

Nota. ה Erotematicum sæpè deest, & modulatione suppletur: ut. *Malum* הֲלֹא *non accipiemus?* Job. 3. 25. *Non quiescebam? non tranquillus eram? non requiescebam? Trahes Leviathan hamo?* Sic Mich. 5. *Tu Beth-lehem* צָעִיר *parva es?* id est, οὐδαμῶς ἐλαχίστη. Interrogatio enim sine negatione negat, & cum negatione affirmat.

Reg. 78. ו *Copulativum regulariter accipit* (:), ut. וְדָרַךְ *Sequente Labiali vel Schevata, assumit* וּ, ut. וּבֵרַךְ *Prope accentum distinctivum poscit* (.); ut. וָדָרָךְ

Nota. ו sumitur aliquando adversativè, *sed, tamen.* 2. Disjunctivè, *aut*, idque in duabus quasi distinctis speciebus, vel ejusdem speciei individuis: ut. *Qui tetigerit hunc virum & (aut) uxorem ejus. Qui percusserit patrem & (aut) matrem ejus, morietur. Paupertatem & (aut) divitias ne dederis mihi.* 3. Est explicativum *id est*, ut. *Fuitq; aurum illud Gedeoni & (Jun. id est) familia ejus in tendiculam.* In N. T. *Deus & (id est) Pater Domini nostri.* 4. Est nota similitudinis, *sic:* ut. *Ut transit turbo, & (sic) non est improbus.* In N. T. *ut in cœlo & in terra.* 5. Post totum denotat partem nobiliorem; ut. *Salomon amabat multas filias alieni-*

alienigenas, & filiam Pharaonis. Liberavit eum è manu hostium, & Saulis. Fulcivisti manus meas, & dextram. Luminaria & sol. Judaea & Jerusalem. In N. T. *In Prophetis & Mose. Cum mulieribus & matre Jesu,* &c. Brunnerus autem recenset ו habere 37 significationes, quod si ità esset, aliis particulis non egeremus.

2. ו aliquando redundat: ut, *Et filii Tzibonis & Haja & Hana,* (Jun. *tum Haja, tum Hana)* Job. 23. 12. *Praeceptum labiorum ejus* וְלֹא *& non dimovi.*

ו *Conversivum Futuri, per* (-) *sequente dagesch*, commutátque significationem Futuri in Praeteritum: ut. וַיִּפְקֹד *& visitavit.* Idem praestat particula אָז; ut, אָז יָשִׁיר *tunc cecinit,* אָז יְדַבֵּר *tunc locutus est.* Reg. 79.

Conversivum Praeteriti, non distinguitur punctatione à Copulativo, sed solum accentum trajicit ad ultimam; ut, וְיָשַׁבְתָּ *& sedebis.*

Nota. In continuata sententia, sequens tempus, plerunque transit in naturam praecedentis. Itaque si Futur. praecesserit, & sequitur Praeterit. illud Praeterit. per Futur. reddendum: ut, *Et si faemellam* תֵּלֵד *pepererit,* וְטָמְאָה *& immunda erit.*

Literae כלב *communiter notantur cum* (:) Sed ל ante monosyllabam aut Milhel, Reg. 80.

 gestat

gestat (.) ut. לְבֶטַח לָעָם Quod etiam ב & כ cum plerisq; Pronominibus imitantur: ut, כָּזֹאת כָּזֶה

Nota. 1. כ pro כֵּן est vel *similitudinis*, sicut, circiter, juxta, secundùm; vel *veritatis*: ut, Nam erat כְּאִישׁ אֱמֶת *ut vir veritatis*, i. e. verè fidelis. כַּיּוֹם *sicut hodie*, i. e. tam verè ut hodiernus dies est. In N. T. *Gloriam ejus sicut unigeniti.* Aliquando כ deest, *Sion arabitur* (sicut) *ager.*

2. ל pro אֶל modò est articulus, modò præpositio, *ad, de, juxta, secundùm, per pro, vice, inter, in.* Sicque post verbum substantivum eleganter in nominativum resolvitur: ut, *Estote in viros*, i. e. viri. *Eruntque in carnem unam*, Matth. 19. 5. εἰς σάρκα μίαν, id est caro una, Sic, hi tres, εἰς τὸ ἕν, *in unum sunt*, i. e. unum.

3. ב *in*, est vel auxilii & instrumenti; ut, בְּחַרְבִּי *in gladio meo*, i. e. gladio. Baptizo vos ἐν ὕδατι *in aqua*, i. e. aqua. Vel materiæ *ex*, vel comitantis, *cum*, *inter*. Vel periphrasis, adverbii; ut, בְּמִרְמָה *in dolo*, i. e. dolosè: *in astutia*, i. e. astutè. Et deficiente ב ut, מְהֵרָה pro בִּמְהֵרָה *velociter*. Sic מֵישָׁרִים *rectitudines judicabo*, i. e. rectissimè.

Reg. 11 *Litera* כלב *plerunque* ה *Emphaticum excludunt, ejúsque vocalem possi lent.*

Idem accidit ה characterist. Infinit. Niph. &

& Hiph. ut, בְבַשֵּׁל pro בְּהַבְ, לְנַפִּיל pro לְחַנְ Reg. 82.

Litera וכלב { אֱלֹהִים / אֲדֹנָי } *habent* { ֱ / ֲ } *ante*

ipſúmq; א puncto proprio privant, ut וֵאלֹהִים בַּאדֹנָי בֵּאלֹהִים וַאדֹנָי Quod etiam imitatur Infin. Kal. לֵאמֹר *dicendo*, pro לֶאֱ

Idem uſu venit in nomine יְהֹוָה; ut, בַּיהוָה לַיהוָה וַיהוָה

Particula מבלב *ſæpe ſyllabicas adjectiones aſſumunt: ut,* מִנִּי מוֹ פִּי רֵי *ex*, בְּרֵי *in*, כְּרֵי *ſicut*, לְפִי & כְּמוֹ *ſecundùm, juxta*. Uſitatiſsimum verò eſt כְּמוֹ *ſicut*, quod ſi ſit cum affixis gravibus, habet (:); ut, כְּמוֹהֶם *ſicut illi*, cum levibus (.) ut, כָּמוֹנִי *ſicut ego*. Reg. 83.

CAP. XIII.

De Affixis.

AFfixa ſunt *Pronomina truncata, quæ à tergo vocum apponuntur*, & poſtremæ *literæ* conjunctæ vocis, certa quædam puncta ſubjiciunt. Reg. 84.

Affixorum eſt hæc Tabella.

	fœm.	*maſc.*	*f.*	*m.*	*com.*	
	הָ ה	הוּ ו	ךְ	ךָ	י נִי נִי	*Sing.*
	הֶן ן	הֶם ם	כֶן	כֶם	נוּ נוּ	*Plur.*
	Tertia		*Secunda*		*Prima*	

י *Sub-*

Reg. 85. י *Subjicit Nominib. singularib. & Infinit.* (.) *Pluralibus* (-) *& excludit* ים. Significat *mihi, me, meus, a, um*, per omnes casus.

Reg. 86. ־נִי *praeterit, masculin.* ־נִי, *foeminin.* ־נִי. *reliquis*. Significat *mei, mihi, me*, competitque verbis.

Reg. 87. ־נוּ. *praeter, masc.* ־נוּ, *foemin.* ־נוּ. *reliquis*. Significat, *nos, nobis, Noster, a, um.*

Reg. 88. ־ךָ. singularibus & Verbis. ־ךָ. pluralib. Significat *tuus, a, um, tibi, te*. Et aliquando assumit ה paragog. fitque ־כָה

Reg. 89. ־ךְ. *Nominibus singularibus & Verbis,* ־יִךְ. *pluralibus*. Signific. idem quod masc. ־ךָ

Reg. 90. ו jungitur *singularib. & Verbis per Holem, Pluralib. per* (.) Significat *Illius, illi, illum*. Et loco ו ponitur aliquando ה ut. שִׁירֹה *canticum ejus :* vel נוּ ut. יֶשְׁנוּ, *est illi.*

Reg. 91. הוּ. *est Praeteritor. masculinor.* ־הוּ, *foemininor.* ־הוּ. *futurorum*. Significat idem quod praecedens ו estque proprium verborum, nec cohaeret Nominibus nisi in ה, finitis: ut, וְעָלֵהוּ *& folium ejus*. ex עָלֶה *In futuris saepe habet* ־נְהוּ, ut. יְבָרְכֶנְהוּ *sed saepius contrahitur in* נּוּ, ut יִפְקְדֶנּוּ

Reg. 92. ־הָ. *suffigitur nominibus singularib. rarò Verbis.* ־הָ. *pluralib. & Futuris*. Significat *Illius, illi, illam*. Et interdum ה amittit

tit Mappik; ut. לָהּ *illi:* שִׁכְמָהּ *humerus ejus.*

נָּה, *solis Futuris.* Valet idem quod ה Reg. 93.

ם & ן *adhærent Nominibus & Verbis* per (.), *solis Futuris per* (-). Significat *Illorum, illis, illos. Illarum, illas.* Et pro ם. fit ם.. si accentus sit in penultima. Reg. 94.

Poeticum מוֹ *pro* ם, *copulatur singularibus per* (.) *pluralib. & Fut. per* (-). *Præteritis fœmin. per* (:). Semel est מוֹ pro מוֹ ut יְכַסְיֻמוּ, *operient eos.* Reg. 95.

Affixa Gravia כֶם כֶן הֶם הֶן *junguntur Nominibus singularibus & Verbis per* (:); *pluralib. per* (-). Illa sunt. *Vestr. a. um:* Hæc. *Illorum, illis, Illarum,* &c. Dicuntur *Gravia,* quia apponi solent Regimini. Reg. 96.

Ob Affixa mutantur Termination. Reg. 97.

Præteritorum
- ה. *in* ת. ut, פְּקָדַתְהוּ
- תָּ *in mutum* תּ ut, פְּקַדְתּוֹ
- תָּ *in* תִּי ut, פְּקַדְתִּיו
- תֶּם & תֶּן in תוּ ut, פְּקַדְתּוּם

Futurorum נָּה *in* ו ut. תִּפְקוֹדוּנִי

Ob Affixa transponitur Reg. 98.

(.) & (:) *in forma* פְּקָדָהּ פְּקָדוּ ut, פְּקָדַתְהוּ contractè פְּקָדַתּוּ ut, פְּקָדוּם

(:) & וֹ *formâ* פְּקוֹר. *Sicq.* וֹ *mutatur in* (..). ut, פְּקָדוֹ

Fœmininum plurale ad terminationem וֹת Reg. 99.

 ante

ante affixa,assumit (י) ut, תּוֹרוֹתָיו Exc. affixa י ם & ן

Quam formam etiam hæc tria singularia אָב *pater*, אָח *frater*, חָם *socer*, æmulantur: ut, חָמִיךָ אָחִיו אָבִיךָ

Reg. 100. *Inter affixa* נִי ךָ ךְ הוּ הָ *& ipsam vocem, obvium est* נ *Epentheticum scheva-tum*, ut, יְשַׁבְּחוּנְךָ יְבָרֲכֶנְנִי Quod rursus à dagesch devorari solet:ut, יַכֶּכָּה *percutiet te*

Reg. 101. *Particulæ inseparabiles in affixione æmulantur nomina, rariùs verba.*

Hæc tria אַיִן *non*, הִנֵּה *ecce*, עוֹד *adhuc*, pro affixo ו assumunt נוּ

Hæc septem, אַחַר *post*, אֶל *ad*, בֵּין *inter*, עַד *usq;*, עַל *super*, תַּחַת *sub*, יַחַד *unà* Pluralium instar affixis junguntur, ideóque interponunt (י)

אֵת *cum* mutat (..) in (.) & ת dageschat, ut אִתִּי *mecum*. Ante נוּ est cum (.) ut אִתָּנוּ & sic etiam עִמָּנוּ *nobiscum*.

Inseparabiles כלב *cum Affixis amant* (.), ut, בָּנוּ *in nobis*. At י ךָ & ו illis puncta singularium adjiciunt.

CAP. XIIII.

De Literis Paragogicis.

Reg. 102. L*itera* Ehevinoth *undam saltem voci emphasin inducunt nihilq; aliud significant.*

1. א Paragogic. additur personis verborum finientibus in ו, ut, הָלְכוּא

2. ה. paragogici usus est in omni voce, præcipuè verò in Præt. & Imper. secunda pers. masculina, in Futuri utriusque numeri prima, necnon Infinito ac Participio. &c. Quinetiam *omne* (.) *distinctionem terminans includit* ה; ut, לְךָ & לְכָה. *Nominibus loci additum, dicitur Locale, significans* in, ad, versùs; *facitque voces penacutas*: ut, יָמָּה *mare versus.*

Nota. ה. paragogic. si jungatur formæ פקוד mutat ו in (.ֹ) & (:) transponit: ut, פָּקְדָה ut fit Reg. 98.

3. ו Paragogicum additur Regimini: ut, חַיְתוֹ־אֶרֶץ *bestia terra.* Sicque distinguitur ab affixo ו, nam affixum nunquam additur voci Regenti.

4. י Paragogic. sæpiusculè adhæret Infinit. Nominib. & Participiis, aliquando etiam particulis: ut, מִנִּי & כְּנִי *ex.*

5. ן *Paragog. jungitur terminationibus verborum* י. & ו Et ferè secum trahit accentum: ut, יְקוּמוּן ac secundæ radicali quandoque substernit vocalem longam: ut, תֶּאֱהָבוּן

6. ת, tribus Infinitivis: ut יְבֹשֶׁת *arescere* יְכֹלֶת *posse,* שְׂנֹאת *odisse.*

CAP. XV.

De mutatione vocis.

1. In consonis.

Reg. 103. ה *Radicale, in motione, flexione & affixione, una cum puncto præcedenti abjicitur;* ut, עֹשֶׂה *faciens*, m. עֹשָׂה *faciens* f. עֹשִׂים *facientes*, עֹשְׂךָ *faciens te.*

Reg. 104. ה *Affirmativum generis, aut Paragogicum in affixione mutatur in* ת Quod rursus aliquoties syncopatur: ut, תְּבוּנָם pro תְּבוּנָתָם

Reg. 105. ם *multitudinis ante affixa abjicitur, quiescente* (י) *in ipsius affixi vocali:* ut, יָדֶיךָ ex יָדַיִם *manus.*

2. In formis.

Reg. 106. *Finita* הָ, *quorum penultima est* (ְ) *vel* (ֵ) *cum* מ *vel* ת *Heemanthico ab initio, ea in Regimine terminantur in* תֶ ֶ *sub qua forma etiam affixa assumunt:* ut.

מִלְחָמָה *bellum*. Reg.	מִלְחֶמֶת	Aff. מִלְחַמְתּוֹ
מַצֵּבָה *statua.*	מַצֶּבֶת	מַצַּבְתּוֹ
תִּפְאָרָה *decus.*	תִּפְאֶרֶת	תִּפְאַרְתּוֹ
Et sic, בְּהֵמָה *pecus.*	בְּהֶמֶת	בְּהֶמְתּוֹ
גְּבִירָה *hera.*	גְּבֶרֶת	גְּבִרְתּוֹ
אִשָּׁה *uxor.*	אֵשֶׁת	אִשְׁתּוֹ
פֶּה *os.*	* פִּי	פִּיו

* Sicq;

* Sicque פִּי *os*, in Regimine. & פִּי *os meum*, in Affix solo tantum sensu distinguuntur.

3. *In punctis.*

Simplicis euphoniæ gratiâ permutantur Reg. 107.
(.) cum (ֶ) ut, אֶרֶץ & אָרֶץ semper הָאָרֶץ
(-)cum ʼ. & contra: ut, תּוֹסִיף & כֵּךְ
ךּ וּ (ͺ) & (. °) inter se.
(-) (ֶ) (.) invicem: ut, עַד & וָעֶד

Pro terminali (-) *substituitur* (-) *maximè propter ultimas gutturales aut* ר , ut, שֶׁבֶר. Vicissim pro (-) ponitur (-) ut יִתֵּן Reg. 108.

(-) *ante guttural. habentes* (.) *vel* (. °) *mutatur in* (ֶ); ut, הֶהָרִים *isti montes*, pro הַ Rursus abjecto (.) nativum (-) redit: ut, יִתְנַחֵם in pausa, extra pausam יִתְנֶחָם Reg. 109.

(-) *Vicarium est pro* (ֶ) *ante vel sub gutturalib.* עִרָה *in voce Milhel*: ut, וַתֵּלָה *& furebat*, pro תֵּלֶה ex לָהָה Vide R.67.3. Reg. 110.

Duplex (ֶ) *in voce Alephata coalescit in* (-); ut, צֵאת *exire*, pro צְאֶת Reg. 111.

In locum vocalis longæ succedit brevis & dagesch, per diæresin: ut, אֶקֹּב *maledicam*, pro אָק · וַיִּכַּב pro יָם Reg. 112.

E contrà, *in locum dagesch & brevis, longa per Systolen*; ut, אֵיתָם *integer ero* pro אִתּ cum (ʼ) redundante.

Necessariò puncta mutantur ob Niteas, *& Gath* Reg. 113.

ג

נ	id est,	נקבה	genus, *fœmin.*
ר		רבוי	numerum, *plural.*
כ		כנוים	*Pronomina* affixa.
ס		סמיכות	*Regimen.*
ג		גרון	literas *gutturales.*
ת		תוספת	*additionem* f. parag.

Ideóque *crescentibus literis, decrescunt puncta,* (si scilic. accentus descendat) ut nempe pronunciatio fiat expeditior.

Reg. 114. (.) *Penultimum in omni incremento & Regimine corripitur in* (:)

Si verò implicitè vel explicitè includat dagesch, aut literam quiescentem, manet; ut, פרשים *equites,* q. ex פרש in Pih. קמתי *seges mea* , ex קום Item sub ם defectivorum; ut, מגני *clypeus meus.* מסבי *aulaum meum.* Necnon terminationem fœmininam ות ut גלותי *captivitas mea.*

Reg. 115. (.) *ultimum in Regimine, & ante affixa Gravia migrat in* (-) Si verò fit ante א, vel terminationem fœmininam ה manet in Regimine: ut צבא מלחמה *exercitus belli*, מנת האדם *portio hominis.*

Et duo hæc אב *pater*, אח *frater*, in Regimine assumunt י. & mutant (.) in (¬) ad differentiam affixionis: ut, אחי אבי Vide Regul. 99.

Reg. 116. (-) *Penultim. in omni augmento finali & Regi-*

Regimine corripitur in (:) Exc. si sit sub dagesch, aut explicitè vel implicitè includat literam *Ehevi* : ut. מַצְּבוֹתָם *statua eorum*, מְרֵעִים *mali*, à רוֹעַ

(-) *Finale quodcunque in omni incremento corripitur in* (:). *In Regimine in* (-) Exc. 1. Manet post (.) vel (:) ut, זָקֵן Plur. זְקֵנִים *senes*. זְאֵב Plur. זְאֵבִים *lupi*. 2. Manet in monosyllabis, exceptis שֵׁם בֵּן & יֵשׁ quæ cum affixis regulæ parent. Reg. 117.

(׳) *Penultimum sequente* (-) *vel* (.) *ob incrementum finale, rarius in* (:) *Usitatiùs cognationis causâ transit in* (׳) *vel* (.°); ut. פֹּעַל Plur. פְּעָלִים *opera*. רֹתֶם Pl. רְתָמִים *juniperi*. מַשְׂכֹּרֶת affix. מַשְׂכֻּרְתִּי *merces mea*. אֹהֶל Plur. אֳהָלִים *tentoria*: קֹדֶשׁ affix. קָדְשִׁי *sanctitas mea*. Reg. 118.

(׳) *ultimum in Verbis semper, in Nominibus ante affixa Gravia, migrat in* (:). Quod si aliud (:) sequatur in (.°); ut, אֲכָלְךָ *comedere te*, יְכָלְתֶּם *potuistis*. Reg. 119.

(-) *Penultim. sequente alio* (-) *in omni incremento corripitur in* (:) ut, נַעַר Plur. נְעָרִים *pueri*. Reg. 120.

(-) *Ultimum, in Nominum flexione transit in* (.); ut. נְעָרִים *In affixione in* (:); ut, דְּבַשׁ affix. דִּבְשִׁי *mel meum*. Reg. 121.

In

In Verbis cum ה *paragogico migrat in* (:) *Cum affixis in* (ִ) ut. בְּחָנֵנִי *proba me.*

Idem accidit (:) indè oriundo: ut. שִׁמְעוּנִי *audite me,* ex שִׁמְעוּ quod ex שְׁמַע Sic שָׂאוּנִי *tollite me,* ex שְׂאוּ quod ex שָׂא

Reg. 122. (ֶ) *Penultimum crescente voce migrat in* (ֱ). *Ultimum in flexione numeri in* (ִ), *cum affixis & ה locali in* (:) ut אַרְצָה נַפְשִׁי נְפָשׁוֹת נֶפֶשׁ

In Regimine ante ה *in* (-); ut. שֵׂה עִזִּים *pecus caprarum:* ex שֶׂה, quod cum affix. facit שֵׂיוֹ & שֵׂיֵהוּ

Reg. 123. (.) *Forma* פְּרִי *in affixione transit in* (:) *In declinatione in* (ִ) Sicque (ׁ) movetur; ut פִּרְיוֹ *fructus ejus,* שִׁבְיֵךְ *captivitas tua,* גְּדָיִים *hædi.*

Huc refer formam חֲצִי & חֳלִי: ut. חֶצְיוֹ *medietas ejus,* חָלְיוֹ *dolor ejus,* חֳלָיִים *dolores.*

Reg. 124. *Forma* { מָוֶת / בַּיִת } *in flexione, affixione & regimine contrahitur in* { מוֹת / בֵּית }

Exc. שַׁיִת & עַיִר facit שִׁיתוֹ *vepres ejus,* עִירֹה *asellus ejus.*

At cum ה *paragogico & locali,* ו & י per (:) *moventur:* ut, לַיְלָה מָוְתָה

Reg. 125. *Crescentibus defectivis imponitur dagesch, ac tum corripitur ultimum* { (ֵ) in (ִ) ; (ָ) in (ַ) ; (ֹ) in (ֻ) vel (ָ) }

Et

Et ſic quorundam (.) tranſit in (.) ; ut, סְבָב, pl. מְסִבִּים *circuitus*. צַד, pl. צִדִּים *latera*. בַּת, aff. בִּתּוֹ *filia ejus*. *Et ſic in* גַּת מַר מַם פַּת סַף

CAP. XVI. *De Accentibus.*

C*Reſcente voce, accentus Tonicus deſcendit ad ultimam* : ut, פְּקֻדָּה Reg. 126.

Exc. Terminationes Verbales נוּ תִּי תָ תְּ נָה. Et affixa purè ſyllabica, (*excepto* ךָ). Item ה, paragogic. & locale, quæ conſtituunt Milhel.

Nota. Vox מִלְעֵיל dicitur, cùm accentus eſt in *penultima*. מִלְרַע in *ultima*.

Omnis vox quæ deſinit in duas conſonas mobiles, & vocalem longam, eſt Milra. Reg. 127.

Sed vicinitas alterius accentus, Itémque וַ Converſiv. Fut. (ſi penultima fuerit longa,) *ex Milra facit Milhel*, & corripit ultimum (..)in (..) & ו in (..) ut. יַחֲרֶף צַר pro יְחָרֵף Sic וַיָּקָם וַיָּסָב ex יָקוּם יָסֹב

Si duæ poſtremæ ſyllabæ ſint æqualis quantitatis, vox eſt Milhel ; ut, מֶלֶךְ. *Sin contra, accentus adhæret longiori.* Reg. 128.

Sed excip. tertiam perſonam in Radice ; ut, פָּקַד מָצָא Itémque ה radicale, ut עוֹשֶׂה, & afformativum, ut עוֹשָׂה quæ conſtituunt Milra. At defectiva ſunt Milhel, ut מַטָּה מֹשֶׁה

Reg. 129. *Commune officium omnium Accentuum est acuere syllabam ; & hujus respectu Tonici* παρὰ τοῦ τείνειν *à tendendo* (metaphora à fidibus desumpta) *dicuntur*. Vulgò numerantur 30. Nulláque vox est in Bibliis, quæ Accentu Tonico careat, nisi sit cum Maccaph stipata. Horum alii supra, alii infra literas, diversis figuris signati, ordini vocum inseruntur; quam diversitatem modulatio quædam Musica peperisse creditur.

Consectar. 1. Syllaba quæ accentuatur plerunque acuitur. 2. Idem Accentus si geminetur, prior tantùm acuit. 3. Diversorum Accentuum, prior euphoniæ servit, posterior acuit.

Reg. 130. *Peculiare habent isti sequentes sex, quod non tantùm vocem acuant, verùm etiam sententiam distinguant : & hujus respectu* Reges & Pausæ *vocantur*. 1. *Sylluk* (,) periodum terminat, ponitúrque in fine vocis ante *Soph-pasuk* (:). 2. *Athnach* (‸) constituit colon, ponitúrque in medio sententiæ. Aliquando etiam in notam interrogationis transit, ut 2 Reg. 1. 6. &c. 3. *Rebhiangh*, est punctulus unicus instar Hholem, qui medio literæ incubat, & constituit comma. 4. *Segolta*, est inversum (∴) supra literam hoc modo (˙˙˙), & ut plurimùm facit semicolon. 5. *Zakeph-katon*, est quasi (:) supra literam, & constituit comma, vel semicolon. 6. *Zakeph-gadhol*, est pauperri-

pauperrimus *Regum*, nam aliquando nihil diſtinguit; pingitúrque ſupra literam virgulâ rectâ, cum duobus punctulis, hoc modo. ( ).

Nota. Nominativus abſolutè poſitus(præſertim ſi ſit cum aliquo Accentu Regio)ellipſin integri membri ſententiæ inducit,quæ commodè poteſt ſuppleri per *quod attinet*;ut, *Deus integra via ejus*, h.e. quod Deum attinet. *Ego*, i.e. quod me attinet,&c. In N.T. Marc.9.23.Luc.21.6. Act.7.40. Apoc.2.26. &c. Et talem Nominativum *Angli* commodè exprimunt per **And as for.**

Accentus diſtinctivi, producunt Reg. 131.

(.) { *penultimũ formæ* בַּיִת מַיִם & נַעַר
{ *ultimum in* { *themate,*
{ *affixo* י . } in(.)
(.) *penultimum vocis Milhel,*

Pauſæ incidentes in terminationes verbales ה. Reg. 132.
י ו. *aut affixum* ךָ *rejiciuntur ad penultimam, atq; ſic reducunt* (.) *Verbi ad ſuam originem,* producto porro (.) in (.).) *Et convertunt* (.) *affixi in* (.) ut יָדֶךָ פְּקֻדֶיהָ

Idem fit ante י. in formis אָחִי עֵרִי פְּרִי & עֲנִי ubi ob pauſam (.) (.) & (.) convertuntur in (.) At (.) in י. Excipies חֲצִי ex חֵצִי, אֲנִי ex אָנִי

In his verò אִתְּךָ עִמְּךָ לְךָ בְּךָ puncta transponuntur, fitque in pauſa לָךְ בָּךְ &c.

Nota. In libris Metricis, *Tiphcha* (qui

 Accen-

Accentus figurâ inclinat ad *Syllab*, hoc modo, (*,*)) aliquando etiam obtinet vim pausarum, in productione syllabarum ; ut, Psal. 3.6. & 4.9. &c.

Reg. 133. *Methegh* (ֽ) *syllabæ priori frænum injicit, nè nimis præceps ad Accentum tonicum ruat.* Et plerunq; *firmat vocalem* longam ante (ְ) mobile ; ut, פָּקְדָה, aut etiam brevem, ante (ֲ) compositum; ut, וַאֲנִי. Aliquando *supplet defectum* literæ aut dagesch, ut יִשְׁנוּ pro יִישְׁנוּ *dormient*, יְחִי pro יְחִי

Nota. 1. *Methegh* non semper ponitur, sed ex cõmuni vocum flexione subintelligitur. 2. Quotiescunq; in eadem voce occurrunt duo diversi accentus, prior *Meth.* est, (vel supplet vicem τοῦ *Meth.*) posterior verò Tonic.

Reg. 134. *Maccaph* — *lectionis cursum urget, ideóq; vocem quam sequitur Accentu Tonico privat, ac ante ultimam mobilem corripit* (ָ) *in* (ֹ) [rarissimè in (.)] & ו *in* (ֻ) ut, כָּל־ בֶּן־ אֶל־ Præcipuè voces monosyllabas afficit, quas sequi solet ה Emphat. nisi sint sub exceptione. R. 76.

Nota. 1. *Maccaph* post הַ, הָ, vel הֶ, dictioni sequenti dagesch dictum יַרְחִיק (*arctator*) imprimere solet : ut, מַה־טּוֹב 2. Aliquando *Maccaph* abest, & tunc post vocem penacutam, desinentem in ךְ הָ תָ הֶ vel הֶ dagesch dicitur אָתֵי מֵרָחִיק (*veniens è longinquo*:) ut, עֹשֶׂה לָּךְ

Appendix

Appendix 1. De Aramaismis.

APud *Arameos, tertia persona singular. fœm. Præteritor. desinit in* ת. Et sic aliquando apud Hebr. ut אָזְלַת *abiit.* הַלְאַת *fatigavit, &c.* Sin autem tertia Radical. fuerit gutturalis, exit in ת. Et sic נִשְׁכַּחַת *oblivioni tradita fuit, &c.* Reg. 135.

Aramæi, Hebræorum ה *characteristicum Hiph. & Hithpah. mutant in* א: Et sic אַבְרֵךְ *genua flectere.* אִתְחַבַּר *consociavit se,* &c. At הֶאֶזְנִיחוּ *retrò abjecerunt,* est cum duplici signo conjugation. Hiph. Reg. 136.

In Hiphil character Temporis & Conjugationis sæpè simul apud Chaldæos manent: Et sic יְהוֹשִׁיעַ *salvabit.* יְהֵילִיל & יְיֵלִיל *ululabit.* יְיֵטִב *benefaciet.* יְיֵדַע *notum faciet,* in quibus ה transit in (ֵי) Semel in Hoph. מְהֻקְצָעוֹת *angulata.* Reg. 137.

Radicale א, *apud Chaldeos in Kal occultatur in* (ֵ) Et sic אֵיהַב *diligam* אֵזֵל *abibo.* תֵּחַד *adunabis.* וַאֲתָא & *venit,* &c. Quod imitatur Partic. Hiph. מֵזִין *audiens.* Reg. 138.

In Hiphil mutatur in ו: Et sic אוֹסִיפְךָ *tollam te.* אוֹבִידָה *perdam,* &c.

Apud Chald. tertia radic. ה *mutatur in* י, *post quod movetur* ו Et sic הִמַּסְיוּ *liquefecerunt,* pro הִמַּסּוּ Reg. 139.

Dagesch forte apud Chaldaos resolvitur in Reg. 140.

G ן *folveva-*

נ *ſchevatum:* Et ſic קִנְצֵי *fines*, pro קִצֵּי

Reg. 141. *Syrorum* א (ׄ) *præcedaneum excludit, ſuâmque vocalem literæ præcedenti ſubſternit.* Quod etiam obvium eſt apud Hebr. ut כָּאבִיר pro כְּאַבִּיר *ut potens*, &c. Et tale א ſæpè excidit. ut מְאַלְּפֵנִי pro מַאַלְפֵנִי *docens me*, וַתְּאַזְּרֵנִי pro וַתְּזָרֵנִי *et cinxit me*, וּמַרִיבוֹת pro מְרִיאֵי *& debilitantes*, &c.

Reg. 142. *Syri ſub* א *pro* (ׄ) *aſſumunt* (ֶ) Et ſic אֵתָיוּ pro א *coquite*, אֵתָיוּ & הֵתָיוּ *venite.*

Reg. 143. *Syrorum* (י) *habens ſub ſe* (ׄ) *transfert illud ad præcedentem literam ſchevatam.* Et ſic וִילְלַת pro וִילְלַת *& ejulatus*, כִּיתְרוֹן *ut utilitas*, בִּיקְרוֹתֶיךָ *in honoribus tuis.*

Reg. 144. *Quædam geminantia ſecundam, more Syrorum alteram mutant in* א, ut בָּזְאוּ *diripiunt*, יִמַּאְסוּ *liqueſient*, &c.

Reg. 145. *Duo hæc* הֵיצֵא *educ*, & הֵישַׁר *complana*, *ex Syriaciſmo mutant primam* (י) *in* ו *mobile.*

Reg. 146. *Deniq; ex forma Chaldæo-Syra, affixum maſc.* ךָ. *ponitur pro* ךָ, ut קְרָאָךְ *vocavit te.* *Pro fœminino* ךְ *ponitur* כִי, ut תְּזָכֵרְכִי *recordabitur tui*, &c. Et *ſemel* pro ו *eſt* וְהִי, ut תַּגְמוּלוֹהִי *beneficia ejus*, Pſ. 116.

Appen-

Appendix 2. De Investigatione Thematis.

UT *Radicem in unaquaq; voce habere possis, primùm omnium divisionem literarum in* XI. *semper* Radicales, *&* XI. *aliquando* Serviles, *diligenter notabis :* Reg. 147.

Radical. גר זחט סעפצקר

Servil. אב הו יכלמנ שת

Radicalium hoc est *mnemonicon* טח נגע סְפַר צַק sùntque semper de essentia thematis. Serviles tribus Nominibus propriis comprehenduntur אֵיתָן משה וְכָלֵב.

Nota. Nolo putes, Serviles ubicunque occurrunt semper esse tales, sed *tum sunt Serviles*, cum in designandis accidentium partium orationis, aliquod ministerium subeunt, constituentes Genera, Casus, Numeros, Tempora, Personas. Vel loco Affixorum, Præpositionum, Conjunctionum, & Adverbiorum adhibentur. Aut etiam per Paragogen & Epenthesin redundant. Aliàs semper sunt Radicales.

Dignoscuntur esse Serviles à Radicalibus situ. Nam *principio dictionum serviunt* אלבש, & in medio ac fine plerunque fiunt substantiales. *In capite & fine famulantur* הכמן, sed in medio fiunt Radicales. *Ubique* יוח Reg. 148.

Præterea, nulla dictio habet primam ra-

 dicalem

dicalem י (excepto יָנַע *uncus.*) Et nulla ultimam ו vel י, sed mutandum est in ה.

Insuper, ה & ה finale est radicale. Exceptis paucis, ut יְשׁוּעָתָה ubi ה parag. Et יְלָדָה ubi ה fœmin. &c.

Reg. 149. *Abjice igitur*

Ab initio
- *Nominum, literas* האמנתי
- *Verborum, augmenta*
  - *Conjugationum* ה & נ & הת
  - *Futurorum* אתין את את תת נת ית
  - *Infinitivorum* בכלם
  - *Participiorum* מ & מת
- *Tam Nominum quàm Verborum, literas* משה וכלב

In medio literas
- *Expletivas vocalium* ו & י
- *Epentheticas* א ה י נ

In fine
- *Nominum*
  - *literas* האמנתי *&* *syllabam* ין
  - *terminationes*
    - *masc.* ים י *Dual.* ים
    - *fœmin.* ית ת ת ת ה
    - ות ות
- *Verborum* נה נו תן תם תי ת ת ו י ה
- *Tam Nominum quàm Verborum*
  - *Affixa.*
  - *literas paragogicas.*

Reg. 150. *Si tres Radicales remanserint, radix erit perfecta; si plures, redundans. Sin dua tantùm, tunc ad explendam tertiam*

Adde

Adde
- *Initio* י. נ, rariùs ל, rarissimè א, ut תּוֹבָא *velis*, ab אָבָה
- *Medio*
  - *quiescentium*, ו vel י
  - *geminantiũ, alteram similem.*
- *Fini* ה, נ vel ת, rarissimè א

Quis autem horum modorum adhibendus sit, cognosces partim ex flexione, partim ex dagesch, partim ex punctatione, partim ex accentu, partim etiam ex significatione.

Duarum remanentium post Heemanthic. *si prior habuerit dagesch forte, indicat defectum primæ radicalis* נ, י, *vel* ל Vid. Reg. 69. Reg. 151.

At tria hæc נָשָׂא נָסַע & לָקַח ob frequentem eorum usum, frequenter veniunt in plurali numero absque dagesch, ut יִקְחוּ. יִסְעוּ יִשְׂאוּ

Duarum remanentium, si posterior habuerit dagesch forte, indicat literam dageschatam esse geminandam. Reg. 152.

Excipies חִטָּה ex חָנַט . אַפִּי ex אַנְף . בִּתִּי pro בִּנְתִּי ex בָּנָה . חִתִּי pro חִנְתִּי ex נָתַן, & שְׁתַּיִם pro שְׁנְתַּיִם ex שָׁנָה .

Quod si dagesch fuerit characteristicum, tertia ה deficit, ut גִּלּוֹ pro גִּלְהוֹ

Duarum remanentium si nulla habuerit dagesch forte, ut plurimùm *desideratur tertia radicalis* ה . Dico *ut plurimùm*, nam sic etiam vox potest esse ex Quiescent. primâ י, vel secundâ ו, aut etiam ex geminatis. Quocirca Reg. 153.

circa, si literæ *Ethan* habuerint (-) vel(,) cum accentu Methegh, deest prima radicalis (י) Sin verò habuerint (,) deest secunda ו, vel geminata.

Reg. 154. *Si post duas remanentes sequatur* נ *vel* ת *dagesch forti affectum, indicat defectum ejusdem literæ Radicalis* נ *vel* ת. Vide Reg. 73.

Reg. 155. *Si post literam* Heemanthi, *sequatur* ו *vel* ו, *vertendum erit in* י Excipies Quiesc. primâ א, Reg. 53. & Hophal Quiescent. secundâ ו, & Geminantium.

Reg. 156. *Monosyllaba cum* (,) (-) (:) *vel* ו, ut plurimùm *sunt ex Quiescen. secunda. Cum* (,) ו *absq; fulcro, vel* (..) *ex Geminantibus.*

Reg. 157. *In Quiesc. secundâ, accentus adhæret primæ radicali. In Quiescentib. tertiâ* ה, *secundæ.*

גילה exultavit illa. גלה revelavit ille.

גילו exultârunt גלו revelârunt.

Ps. 46. 7 המו גוים מטו ממלכות fremuerunt gentes, cōmota sunt regna, à המה & מוט

Reg. 158. *Solâ significatione distinguunt hæc, & similia,* יגל (à גלל) volvit, יגל (à גול) exultavit, ירד (à ירד) descendit, ירד (à רדה) dominari. הושב factus est sedere, הושב factus est reverti. חכו conjuncti sunt, (à חכה) חכו percutientur, (à נכה) Sic בנו (pro באנו) venimus, & בנו in nobis. בנים filii, & בנים (à בין) intelligentes. לנו (à לון) pernoctârunt, & לנו nobis, &c.

Unica

Unica si tantùm remanserit, fronti præpone י *vel* נ, *fini postpone* ה, rariùs ת, ut הִצַּתִּי à יָצַת, regulariter הִצַּתְּתִּי Reg. 159.

Excipe. בּוֹא à תְּרוּמָה הַכֵּנוּ לָנוּ שִׁית מֵת בְּנוּ רֵנֶן כֵּוֹן לוֹן שׁוּת מוּת

Duarum literarum si prior fuerit הֵ, *aut ex* Ethin. *semper est servilis, posterior verò radicalis: proinde initio præpones* נ. *fini postpones* ה, ut נְטוּ יַז חֵשׁ אֵמוּ הָיְךְ Excipe הַב *da*, (à יָהַב) הֵם *sile*, (à הָסָה) נֵס *tenta*, (à נָסָה) & תֵּת *dare*, (à נָתַן) Reg. 160.

Extra hunc casum, si duæ literæ extiterint, semper sunt radicales, & sic variè tentandum num capiti, medio vel fini, aliquid apponendum, donec quid ratio contextus requirat, reperiatur. Sit v. g. שב, si præponas י, erit à יָשַׁב: si נ, à נָשַׁב: sin inseras ו, à שׁוּב; si gemines tertiam, à שָׁבַב: sin apponas fini ה, erit à שָׁבָה

Deniq; ut Verba Imperfecta in Conjugando mutant vel amittunt aliquam Radicalem, ita etiam Nomina ab iis orta, easdem anomalias sustinent. Reg. 161.

1. A Quiescentib. primâ י orta, vel retinent י, ut מִיכָל *rivus*, מֵיתָר *chorda*. Vel abjiciunt, ut דֵּעַ & דֵּעָה *scientia*, עֵצָה *consilium*, שֵׁנָה *somnus*. צא *egestio*. & per reduplicationem צֶאֱצָא *germen*, תְּשׁוּעָה *salus*. Vel in ו *aut* ו convertunt, idque præcedente מ vel ת Hee-

ת Heemanth. ut מוֹרָא *timor*, תּוֹרָה *lex*, תּוּשִׁיָּה *essentia*. Vel denique compensant per dagesch, ut מַצֵּבָה *statua*.

2. A Quiescent-secunda ו nata, eam per aliquam vocalem longam ostentant, ut זָר *alienus*, לֵץ *derisor*, עֵדָה *testimonium*. (Item *cœtus*, & sic est à יָעַד) שִׁיר *canticum*, אוֹר *lux*. Et præterea adsciscunt מ vel ת Heemanth. ut מָלוֹן *diversorium*, תְּלוּנָה *murmur*. Semel ה, ut הֲנָפָה *agitatio*. Et duo ן׳ Heemanth. ut זָדוֹן *superbia*, שָׂשׂוֹן *gaudium*.

3. A Quiescentib. tertia ה derivata, mutant illud in י vel ו, ut בְּכִי *fletus*, כְּוִי *ustio*. רִי *irrigatio*. נִי *lamentum*, עָנָו *mansuetus*, שְׁבוֹ *achates*, חֲנִית *hasta*, גָּלוּת *migratio*. Vel prorsus abjiciunt, ut, אָב *pater*, בֵּן *filius*, בַּת *filia*. Et præterea adsciscunt מ vel ת Heemanth. ut מִצְוָה *præceptum*, תִּקְוָה *spes*, (ubi ה est formativum; at ה est radicale, ut מַרְאֶה *visus*). Vel syllabam ן׳ ut רָצוֹן *voluntas*.

4. A defectivis prima נ orta, deperdunt נ, ut מַסָּעָה *profectio*, שִׂיא *elevatio*, שְׂאֵת *excellentia* שִׂיג *insectatio*. Et præsente ה vel מ Heemanthico, per dagesch compensant, ut הַצָּלָה *liberatio*, הַכָּרָה *cognitio*, הִתּוּךְ *fusio*. (Et hæc tria sunt cum ה. plura cum מ) מַטָּרָה *custodia* מַתָּן *donum* &c.

5. A geminatis nata, omittunt alteram similem, ut תָּם *perfectus*, קֵן *nidus*, עֹז *robur*.

Et

Ex crescente voce istas vocales in breves & dagesch convertunt. Vid. Reg. 125. (sicque differunt à quiescentib. secundâ.) Præterea, adsciscunt etiam מ vel ת Heemanth. ut מָעוֹז *robur*, מֵסַב *circuitus*, מָסָךְ *operimentum* מָגֵן *clypeus*, מוֹרָד *descensus*, מוֹרֶךְ *mollities*. תֶּבֶל *confusio*. Semel ה, ut הַסּוֹלָה *loquela*.

Appendix 2. De Investigatione Conjugationis.

Cum *Verbum est Præteriti temporis*, (extra tertiam pers. sing. masc.) *habet has literas afformantes*, ה, ה ,תָ תְ תִי ו תֶם תֶן נוּ. Conjugationem facilè percipies ex charactere. Interim, vid. Reg. 43. ad 47. *Reg. 162.*

Nota. In Defectivis נ. inter Præt. Niph. & Pih. nulla est differentia, ut נִכַּר *cognitus fuit*, נִכֵּר *abalienavit*; נִחַם *commiseratus fuit*, נִחֵם *consolationem invenit*, &c. sed dignoscuntur ex sententiæ ratione & natura.

Cum Verbum est Imperativi Modi (extra primam vocem) *habet literas afformantes* יוּנָה Conjugationem itidem percipies ex charactere. V.g. *Si fuerit* ה *cum* (.) *sequente dagesch, aut sequente indagescabili, cum* (..); *& sequens litera habuerit* (.) *est index Imper. Niphal. Sin verò* ה *fuerit cum* (.) vel (.) *& sequatur* ׳. *vel* (..) *est signum Imper. Hiph.* &c. *Reg. 163.*

Nota. In Imperat. & Infinit. Quiescent.

primâ י & Defectivorum נ, nulla est differentia, ut דַּע *scito*, גַּע *tange*; לֶכֶת *ire*, שְׂאֵת *ferre*: quod diligenter advertendum est, nè erres. Interim consule Reg. 54. & 68.

Reg. 164. *Cum Verbum est Futuri temporis, habet præfixas literas* אִיתָן. Quas cognosces esse characteristicas Futuri, quotiescunque eis præfigitur וְ אִם vel אַל

Reg. 165. *Cum literæ* אִיתָן *habent* (ִ) *vel* (ְ) *Aut* (ָ) *sequente* וֹ *vel* (ֵ) *Aut etiam* (ִ) *in forma* יְדִי. *Vel denique habent* (ֶ) *vel* (ֲ) *sequente gutturali, tunc est Futur. Kal.* Quod etiam imitatur וַיַּרְא *& vidit*.

Excipies א, quod in Conjugationibus perfectis habet (ֶ).

Reg. 166. *Cum litera* אִיתָן *notatur cum* (ִ) *& sequens litera gestat dagesch cum* (ָ) *Vel notatur cum* (ְ) *& immediatè sequitur* (ָ) *est Futur. Niphal.* Excipies א quod habet (ֶ)

Reg. 167. *Cum* אִיתָן *punctatur cum* (ְ) *& sequens litera cum* (ַ) *vel* (ָ) *aut etiam* וֹ *sequente* (ֵ) *denotat Fut. Pih.* Excipies א quod habet (ֲ)

Reg. 168. *Cum* אִיתָן *punctatur cum* (ְ) *& sequens litera cum* (ֻ) *vel* (ָ) *aut etiam* וּ *sequente* (ַ) *indicat esse Futur. Pyhal.* Excipies א, quod habet (ֲ)

Reg. 169. *Cum* אִיתָן *assumunt* (ַ) (ָ) *vel* וֹ *sequente* י. (ִ) *vel* (ֵ) *præcedente* וְ *conversivo. Vel assumunt* (ֶ) *non sequente gutturali. Vel denique assumunt* (ַ) *sequente syllabâ* ־ִי, *est Futur. Hi-*

phil.

phil. Sed adverte, 1. In Quiesc. primâ א, literæ איתן assumunt etiam ו. Vide Reg. 53. 2. Quorum prima radicalis est gutturalis, & ultima ה, ea si in Fut. Kal. sub gutturali habuerint (-) à Fut. Hiph. solo tantùm sensu distinguuntur, ut יַעֲלֶה *ascendet*, & *faciet ascendere.*

Cum איתן *notantur cum* (-) (.) vel ו, *est indicium Futuri Hophal.* At excipies ו verbi יוּכַל Vid. Reg. 55. Reg. 170.

Cum adest syllaba אֶתְ תִּתְ יִתְ נִתְ *est verbum Futuri Hithpahel.* Excipies hæc novem, נִתְכַּן נִתְלָה נִתְעַב נִתְעָה נִתְקַע יִתְמַה יִתְנָה יִתְפּוּשׂ יִתְפּוֹר in quibus ת est radicale, & proinde frustra putabuntur esse ex Hithp. Reg. 171.

Cum איתן *habent* (.) *& in fine dictionis ponitur affixum, aut* ן *paragogicum; tunc abjecto affixo, aut* ן *paragogico, sub* איתן *substitue* (.), *ac mox cujusnam sit Verbum Conjugationis apparebit:* ut, תְּשׁוּפֶנּוּ *conteres ei*, ex תָּשׁוּף. Sic יְקוּמוּן ex יָקוּם. Reg. 172.

Cum Verbo præfiguntur literæ בכלם, *scias esse Infinitivum: & si sit* בְּהַ לְהֶ לְהַ לְהוֹ *vel* מֵהַ, *semper est Infinitivus Hiphil.* Reg. 173.

מ *voci præfixum, est constitutivum Participiorum extra Kal & Niphal. Itaq;.* Reg. 174.

1. Si מ habuerit (:), & sequens litera sit cum (.) (.) vel ו sequente (.), notat Partic. Pihel.

2. Si habuerit (.), & sequens litera sit

 cum

cum (.) (..) vel ו sequente (.), notat Particip. Pyhal.

3. Si habuerit (.)(.)vel ו, sequente י. vel (.) aut etiam (.) in Quiesc. tertiâ ה, indicat Part. Hiphil.

4. Si habuerit (..) (.) vel ו, sequente (.) index est Partic. Hophal.

5. Denique, si habuerit (.) sequente ת, est Participium Hithpahel.

Extra hos casus, est vel *Præpositio*, vel *Heemanthicum*. Cum est Præpositio, habet (.) sequente dagesch, &c. Vid. Reg. 74. Aliàs semper est Heemanthicum.

Specimen Analyticum ex Gen. 2. à ver. 21. ad finem capitis.

וַיַּפֵּל *Et cadere fecit*] ו est servile, quoniam nulla Radix incipit à ו. R. 148. י est nota Futuri R. 164. idque h. l. Futuri Hiph. quoniam habet (.) R. 169. & dagesch in פ indicat defectum literæ נ R. 151. ideóque Radix erit נָפַל *cecidit*, in Hiph. *cadere fecit*. R. 46. Not. Effétque regulariter יַנְפֵּל R. 51. sed נ commutatur in dagesch. R. 69. ו est conversiv. R. 79. & utrúmque hoc dagesch duplicat literam. R. 18.

יְהוָה *Jehovah*] י R. 5. הו R. 4. N. 4. ה R. 2. Nomen Heemanthic. R. 23. abjecto י R. 149. emanat Radix הָוָה *fuit*. q. d. *Essentiator*.

אֱלֹהִים *Elohim*] Abjecto ים, R. 149. manet אֱלוֹהַּ *Deus*,

Deus, cum (ַ) furt. R.10. & Mappik. R. 21. Estque Nomen masc. R.26. plurale. R.31. (ַ) furtivo & Mappik evanescente. R.10. &. 21.

תַּרְדֵּמָה *soporem*] Abjecto ה Heemanth. & ה fœm. R. 149. emergit Radix רָדַם in Niph. *somno profundo obrui.* Unde תַּרְדֵּמָה *sopor*, nomen auctum. R.23. fœmin. gen. R.27. Præterea, est nomen perfectum, quoniam nulla radicalis deficit: ideóque ר & ד poscunt (ְ) R.24. & 25. sed prius (ְ) vertitur in (ַ) R.6. Insuper ד & ת sunt cum dagesch leni. R.17.

עַל־ *super*] à עָלָה *ascendit*. R. 153. cum Maccaph, post quod sequitur ה Emphat. R. 134.

הָאָדָם *istum hominem*,] Ab אָדַם *rubuit*, fit אָדָם *homo*. Nomen nudum R. 23. cum הָ emphat. R.76. sed ob gutturalem R.1. fit (ָ) R.19. Nota. Colligunt Hebræi hoc nomen *Adham* fuisse nomen speciei. *homo*; quoniam nomina propria carent ה Emphatico. R.76.

וַיִּישָׁן *& obdormivit*,] Ex (ַ) sub (ו) apparet esse Fut. Kal, R.165. à יָשַׁן *dormivit*. Essétque יִישַׁן R. 51. quoniam י radicale & servile poscit hic (ִ) R. 24. & 25. sed prius mutatur in (ַ) Reg.6. & posterius, sub י tollitur. R. 8. Vide etiam Reg.55. Accentus Athn. R.102. N.2. producit (ַ) in (ָ) R.131.

וַיִּקַּח *& accepit*] י cum (ִ) indicat esse Fut. Kal R.165. & dagesch ostendit abesse ל. R.151. à לָקַח *accepit*. Essétque יִלְקַח R.51. sed ל commutatur in dagesch. R.51. ו conversiv. R.79.

אַחַת *unam*] Nolo te latere Lector, tres esse voces, quæ intra cancellos regularum de Investig. Themat. traditarum non comprehenduntur; prima est סוּתוֹ *vestimen-*

vestimentum ejus, à כָּסָה *operuit* : ubi prima כ deficit. Secunda, בְּלַבַּת *in flamma*, pro בְּלַהֲבַת ubi secunda ה syncopatur. Tertia, אַחַת *unus*, pro אֶחָד & fœmin. אַחַת pro אחדת Reg. 27. ubi tertia ד desideratur.

מִצַּלְעֹתָיו *de costis ejus* ;] מ à fronte est præpositio. R. 173. & tres sequentes literæ constituunt radicem צֶלַע *costa*. Estque nomen fœmin. R. 26. Exc. 1. plurale. R. 32. sicq; (.) penult. migrat in (.) R. 122. & (.) ult. in (.) R. 121. sicq: צַלְעוֹת Affixum י. R. 90. adjicit י terminationi ות Reg. 99. & mutat (.) in (.) R. 114. & ex priori (.) fit (.) Reg. 6. Vox est Milra. R. 127. cum accentu *Zakeph-katon*. R. 130. N. 5.

וַיִּסְגֹּר *& occlusit*] י cum (.) indicat esse Futur. Kal, R. 165. à סָגַר *occlusit* R. 52. ג cum dagesch leni. R. 17.

בָּשָׂר *carnem*] ב cum dagesch leni. R. 17. Estque nomen nudum, sive radicale. R. 23.

: תַּחְתֶּנָּה *pro ea.*] תַּחַת *pro, vice*, cum affixo נָּה. R. 84. sicque utrumque (.) transit in (.) R. 120. & 121, & ex priori (.) fit rursus (.) R. 6. Utrumque ת habet dagesch lene. R. 17. נ forte. R. 18. Affixum purè Syllabicum נָּה, R. 22. constituit Milhel, R. 126. ideóque *Sylluk* occupat penultimam. R. 130. N. 1.

V. 22. וַיִּבֶן *Et exstruxit*] Esse Fut. Kal, apparet ex (.) R. 165. deficiente 3ª ה, R. 153. à בָּנָה *ædificavit*, cum gemino (.) R. 43. Regulariter esset יִבְנוּה R. 51. sed ה quiescit in (.) ut sit יִבְנֶה R. 65. ו conversiv. R. 79. apocopat ה, R. 67. trajectâ vocali (.) ad primam radicalem, Ibid. N. 2.

אֶת־הַצֵּלָע *illam costam*] אֵת nota Accusat. R. 37. Ob Maccaph mutat (.) in (.) Reg. 134. Sicque post monosyl-

monosyllabam sequitur הַ Emphaticum. Ibid.

אֲשֶׁר־לָקַח *quam accepit*] Pronom-Rel. R.37. cum Præt.Kal. R.43. quod est Milra. R.128.

מִן־הָאָדָם *ex homine,*] מִן præpositio *ex*, cum Maccaph. R.134. & אָדָם est vox Milra. R.127.

לְאִשָּׁה *in viram:*] ה est fœm. R.27. Ab אִישׁ *vir*, ubi י mutatur in breve & dagesch. R.112. ל præpositio. R.80. N.2. Estq; vox Milra, R.126. cum *Athn.* R.130.

וַיְבִאֶהָ *& adduxit illam*] (.) sub י legitur post (.) R.5. & hoc (.) est י. R 4. N. 1. Hinc ut reperiam Conjugat. abjicio affixum הָ, & pro (.) sub י substituo (.) R. 172. fiétque יָבִיא At cum *Ethin* habent (.) sequente י, est Fut. Hiph. R.169. quiescentium secundâ ו, R. 153. ut sit בּוֹא *venire*, in Hiph. *fecit venire* R.46. i.e. adduxit. Regular. esset יַבְוִיא R.51. At ו ejicitur, & *Ethin* assumit (.) R.58. Affix. הָ R. 92. mutat (.) in (.) R.114. וַ præfigitur cum dagesch, R.79. quod ex י tollitur. R.20. hinc (.) legitur R.5. & 9.

אֶל־הָאָדָם: *ad hominem.*] אֶל *ad*, ad differentiam Nomin. אֵל *Deus*, assumit Maccaph, & mutat (.) in (.) sicq; sequens vox assumit ה Emphat. R.134.

V.23. וַיֹּאמֶר *Et dixit*] י indicat esse Fut. Kal. R.168. Exc.1. ab אָמַר *dixit*. Regular. יַאְמַר R.51. sed א quiescit in ו, R.52. sicq; יֹאמַר, at pro terminali (.) sit (.) R.108. ut sit יֹאמֶר vox Milra. R.127. At וַ conversiv. retrahit accentum ex ult. ad penult. &c. Ibid.

הָאָדָם *homo;*] Est accentus Segolta. R.103.

זֹאת *ista*] Pronom fœm. tertiæ pers. R.36.

הַפַּעַם *hâc vice*] A פָּעַם *multis vicibus concussit*, fit פַּעַם *vice, nunc*, q. hoc ictu. Est cum הַ Emphatico, R.76.

R.76. vox Milhel, R.128. cum Rebia. R.130.

מֵעֲצָמַי עֶצֶם *os de ossibus meis* ;] A עָצַם *robustus fuit,fit* עֶצֶם *os* solidum,& rei cujusque *substantia*. Utramq; terminationem admittit.R.32.anom.3. עֲצָמִים & עֲצָמוֹת sieque ob incrementum, R.113. mutat prius (.) in (.)& posterius in (.) R.122. at guttural. assumit (.) R.12. Affix. י. excludit ים. R.85. מ praepositio. R. 74. Estque cum accentu Zakeph-katon, R.130.N.5.

וּבָשָׂר *& caro*] ו copulat. R.78.

מִבְּשָׂרִי *è carne mea*] Affix. י. R.85. corripit (.) in (.) R.114. מ praepositio. R.74. *Athnach*, R.130.

לְזֹאת *huic*] R.36. ל nota Dativi. R.33.

יִקָּרֵא אִשָּׁה *nomen imponetur,vira,*] Esse Futur. Niph. apparet ex (.) sequente dagesch cum (.) R.166. à קָרָא Reg.53. *vocavit*, & constructum cum ל, *nomen imposuit*. R.51.

כִּי מֵאִישׁ *quoniam è viro*] כִּי *quia, quoniam, quod*, est cum dagesch leni post *Ebevi*, R.17. מ R.74.

לֻקְחָה־זֹּאת *desumpta est hac.*] Esse Praterit. apparet ex ה, afformat. R.162. idque Pyhal. ex (.) & dagesch. R.45. à לָקַח *accepit* : quod esset לֻקְּחָה R.49. sed est cum (..) pro (.) R.12.

V.24. עַל־כֵּן *Super sic*, vel *Ob ita*,] i.e. propterea. עַל *super*. כֵּן *sic*, est particula directoria, à כּוּן *direxit*. Ubi defectus 2ª, apparet ex (.) R.156. כ est cum dagesch leni post (.) mutum, R.17. sed diversæ dictionis, R.9.

יַעֲזָב־אִישׁ *derelinquet vir*] Hoc (.) est (..) R.4.N.5. confer cum R.9. Estq; Fut. Kal, quoniam *Ethin* habet (.) sequente guttur. R.165. à עָזַב *dereliquit*. Regular. יַעְזֹב Reg.51. at guttural. loco (.) quiescent. assumit

(..)

(ֽ) R. 12. & punctuat præcedentem *mobiliter schevandam* cum (ְ) R. 13. hic enim litera *Ethin* naturâ suâ poscit (ֲ) R. 25. at (ְ) initiale est mobile. R. 5. Ob Maccaph, ו corripitur in (ֶ) R. 134.

אֶת־אָבִיו *patrem suum,*] Hic post אֶת־ non sequitur ה Emphat. (ut ante) quoniam sequens nomen est cum Affixo. R. 134. & 76. Et duarum remanentium, si neutra sit cum dagesch, desideratur ה. R. 153. ut fit ab אָבָה *propenso animo fuit,* אָב *pater*. R. 159. N. 3. Ante affixa, assumit (י) R. 99. Not. tanquam tertiæ radicalis ה supplementum. R. 2. Consect. 1. Affixum verò ו, singularib. jungitur per ו. R. 90. Sed ut vitetur concursus vocalium, (quoniam hic est אָבִי) vocalis affixi tollitur; & affixum ו nudè (prout est in Tabella) apponitur. Et hoc est quod verba Reg. 84. *& postremæ literæ conjunctæ vocis*, innuunt; *literæ* inquam, *non vocali*.

וְאֶת־אִמּוֹ *& matrem suam,*] Iteres מ R. 152. & radix erit אמם, cujus significatio verbalis non est in usu. Unde אֵם *mater* R. 161. N. 5. cum affixo ו R. 90. correpto (ֵ) in (ִ) R. 125.

וְדָבַק *& adhærebit*] דָבַק *adhæsit*, esse Præterit. Kal, apparet ex punctatione. R. 43. At ו convertit Præt. in Fut. quoniam præcessit Futur. R. 79.

בְּאִשְׁתּוֹ *uxori suæ,*] ב est hic adhæsionis vel comitatus R. 80. N. 3. Vox autem אִשָּׁה, in Regim. mutat ה in ת, & induit formam quinque punctorum, ut fit אֵשֶׁת R. 106. Et in affixione mutat (ֶ) in (ְ) R. 116. & (ֵ) in (ִ) R. 122. & ex priori (ְ) fit (ְ) R. 6. Est autem hic duplex dagesch lene; in ב post (ְ) quiescens

 dictionis

dictionis præcedentis ; in ה verò ejusdem. R.17.

וְהָיוּ *& erunt*] Est præt. plur. Kal, quod apparet ex ו R.162.& si duæ radicales extiterint absque dagesch, tertia ה desideratur. R.153. ut Radix sit הָיָה *fuit*, cum duplici (.) R.43. Estque regulariter הָיָהוּ. R.49. Sed ה radicale abjicitur. R.66. ו convers. præteriti. R.79.

לְבָשָׂר *in carnem*] ל resolvitur in Nominativum, i.e. *caro*. R.80. N.2.

: אֶחָד *unam.*] Ab אִחֵד *univit*, fit אֶחָד *unus*, quod in pausa facit אֶחָד. Nam Sylluk producit (.) ultimum in (.) R.131. & prius (.) ante gutturalem kametzatam transit in (.) R.109.

Ver.25. וַיִּהְיוּ *Et fuerunt*] Esse Fut. Kal, apparet ex י cum (.) R.165. à הָיָה *fuit*, quod regulariter esset יִהְיוּ R.51. Sed ה radicale abjicitur. R.66. ו convers. Fut. R.79.

שְׁנֵיהֶם *ambo illi*] הֶם eft servile. R. 149. sicq; Duarum remanentium, &c. desideratur ה. R.153. ut radix sit שָׁנָה *mutavit, iteravit* : hinc Duale, שְׁנַיִם *duo, ambo, uterq;, par*. R. 30. cum affixo הֶם R. 96. ob quod ם multitudinis (h.e. plur. vel dual. numeri) abjicitur, & י quiescit in Affixi vocali, quæ est hic (.) R. 105.

עֲרוּמִּים *nudi*,] עָרוּם per ו *callidus*, at עָרוֹם per ו *nudus*. In plurali resolvitur vocalis longa in brevem & dagesch. R.112. & (.) penult. in (.) R.114. sub gutturali in (.) R. 12. ut sit עֲרֻמִּים Ponitur verò hic ו pro (.) R.107. & R.4. N.2.

וְלֹא יִתְבֹּשָׁשׁוּ *& non pudebat eos.*] Cognoscitur esse Futur. Hithp. ex syllaba יִתְ R. 170. à בּוֹשׁ *erubuit*, in

Hithp.

Hithp. *fuit se puduit*. R. 74. Adverte. *Quando ultima thematis geminatur, tunc verbum est aut ex Quiescentibus secundâ* ו, *aut ex Geminantibus secundam.* Regulariter esset יִתְבָּוֹשׁוּ R. 51. sed Quiesc. secundâ, in Conjugat. gravibus, (h. e. Pihel, Pyhal, & Hithpah. quæ per dagesch q. gravantur) loco dagesch assumunt ו, & tertiam geminant. R. 63. ut fit יִתְבּוֹשְׁשׁוּ. At Syllnk occupat sedem in penult. atque reducit (,) in (-) quod producitur in (,) R. 132.

Ex Psal. 10. Ver. 12.

קוּמָה יְהוָה *Surge Jehova.*] Imper. Kal, à קוּם *surgere*, quod regulariter esset. קְוֹם Vide pag. 31. in fine. Sicque Imperativ. esset קְוּם R. 50. at ו expungitur cum prævia vocali, R. 58. manétq; קוּם, sed desinit in ו, R. 60. & assumit ה paragogic. R. 102. N. 2.

אֵל נְשָׂא *Deus. attolle*] Imper. Kal, à נָשָׂא *tulit, elevavit*. Essétque נְשָׂא R. 50. sed א quiescit in (.) R. 64.

יָדֶךָ *manum tuam:*] cum affixo ךָ R. 88. Sed Athn. producit (,) in (,) R. 132.

אַל־תִּשְׁכַּח *nè obliviscaris*] Esse Fut. apparet ex particula אַל *nè*. R. 164. idque esse Fut. Kal apparet ex (.) R. 165. à שָׁכַח *oblitus fuit*. R. 51.

עֲנָיִים׃ *pauperum mansuetorum.* Nota, *Lector*, Esse 848. voces in Bibliis, quæ habent circellum super impositum h. m. (°) qui duplicem esse in textu lectionem, unam per consonantes, alteram per puncta, insinuat. Quæ fit per consonantes, vocatur כְּתִיב sic scil. *scriptum est* in textu, sed puncta ei addita, ex ingenio linguæ & analogia Grammatices, minimè conveniunt. Quæ

ſit per puncta, dicitur קְרִי, ſic ſcil. *legitur*, quoniam puncta in textu poſita, huic voci, non illi quadrant. Sic igitur *Chethibh* in textu notatur h.m. (°). *Keri* verò in margine per ק, & vocales τῦ *Chethibh*, per conſonantes τῦ *Keri* enunciantur. Quandoque tamen utraq; lectio commodè retineri poteſt: v.g. h.l. עֲנָיִים juxta conſonas legitur עֲנִיִּים *pauperum*, & juxta vocales עֲנָוִים *manſuetorum*. Deus enim illorum pauperum qui ſunt manſueti recordatur, &c. Utrumq; eſt à עָנָה *afflixit*. R. 161. N. 3. Et hoc idem dicendum putarim de יהוה quod myſterii cauſâ, ſecundùm literas legendum יְהֹוָה: at ſecundùm puncta אֱלֹהִים &c.

Verùm in his anguſtiis pagellarum ulterius progredi ut non licet, ita non libet, quoniam *Specimen* tantùm *analyticum* proponere intendi; proinde debitam gloriam tribuens Deo, hic abrumpo, memor illius *Jeſa.* 65. אֲשֶׁר הַמִּתְבָּרֵךְ בָּאָרֶץ יִתְבָּרֵךְ בֵּאלֹהֵי אָמֵן

AD LECTOREM.

COMPENDIUM *hic tibi exhibuimus, Lector, taliter exaratum, ut neminem ab hujus Linguæ ſtudio deterreat: tardiores non diu detinebit, alacriores verò breviſsimâ temporis intercapedine,* navibus deſiderii *ad portum optatum provehet.*

FINIS.

iam
Sic
ò in
an-
raq;
uxta
ales
rum
[illegible]
rim
gen-

oro-
amen
ebi-
llius

liter
rre-
ifsi-
tam